

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 220. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1936. szeptember 27.

A leértékelt frank

A szombat reggeli lapok rövid jelentést közöltek arról, hogy a francia kormány minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy a francia parlamentet szeptember 28-ra egybehívják, ugyanekkor pedig elrendelik a tőzsde keddig való bezárását. A jelentés még megemlítette, hogy London, Newyork és Páris egyidejűleg közleményt bocsájt majd ki a pénzrendszer tekintetében történt megegyezéssel kapcsolatosan.

Ebből a jelentésből már következtetni lehetett arra az eseményre, amelyet csakhamar egy másik hivatalos közlemény hozott nyilvánosságra. Eszerint a francia kormány az angol és amerikai kormányokkal egyetértésben elhatározta a francia frank harminc százalékos leértékelését.

A közvélemény elé két kérdés mered. Az egyik az, hogy mi történt a frank leértékelése előtt? A másik pedig: mi történhetik — utána?

Mindkét kérdésre nehéz határozott választ adni. Az elsőre azért, mert az eseményeknek csak egy részét játszódott le a felszínen, a másikra pedig, mert arra, ami bekövetkezik, valóban — csak a jövő adhatja meg a választ.

A frank-leértékelés előzményeinek megítéléséhez ismerni kell azt a gazdasági programot is, amellyel a Blum-kormány hatalomra került és azt a helyzetet, amelyet ennek a programnak eddigi részleges megvalósítása előidézett. De mindenekelőtt ismerni kell azokat a pénzügyi nehézségeket is, amelyekkel a Blum-kormány szembe kellett néznie. A frank-leértékelés kérdése már a Sarraut-kormány idején is felvetődött. Ez a kabinet tudvaleg csak átmenetileg került Franciaország élére és gyökeres megoldásokhoz nem folyamodhatott. Így tehát átmeneti intézkedéseket alkalmazott. Ez év márciusában a londoni piacon a francia állam három milliárdos kölcsönt vett fel és ebből fedezték a kincstár folyó kiadásait. Március végén a parlament hozzájárult a kincstári bonok 15 milliárdról 21 milliárdra való szaporításához. Ezeket a kincstárjegyeket a pénzügyi intézetnél helyezték el, amelyek a Francia Banknál visszleszámlolták azokat.

A Blum-kormányt tehát hivatalbalépésekor ezek a költségvetési nehézségek fogadták, amelyekkel kapcsolatban természetesen merült fel a frank leértékelésének kérdése. A baloldali képviselők közül számosan hangoztatták, hogy a tömegek megunták az azidőzeteket, amelyeket esztendő óta a deflációs politika fenntartása érdekében hozniok kellett és ezért leértékelést követeltek. Blum azonban egyelőre tartózkodni akart ettől a megoldástól. Ezt bizonyítja a francia kormány nagyarányú közmunkaterve is, amelyet „Jouhaux”-terv néven ismernek.

Közben azonban újabb események is bekövetkeztek. A Blum-kormány megszavaztatta a negyven órás munkahétről szóló törvényt, aminek következtében a gyári áruk előállításának költségei megrágtak. A sorozatos sziájkok és az ezek után bekövetkezett béremelések természetesen szintén a drágulást fokozták, aminek természetes következménye lett, hogy a francia áruk a külföldi piacokon nem voltak

versenyképesek és az utóbbi időben a francia gyárak, ha piacaikat meg akarták őrizni, dömpinghez folyamodtak.

Ez volt a belföldi helyzet.

Külföldön pedig erős kontremint indult meg a francia frank ellen. Ez a kontremint hetek óta tartott és arányaiban elérte azt az emlékeztető frank-kontremint, amelyet esztendővel ezelőtt Poincarének csak Morganék segítségével sikerült leküzdenie és, amelyen Bécs, amely a kontremint vezette, elvázott. A kontremint most nagy mértékben elősegítette a zavaros nemzetközi politikai helyzet, valamint az a körülmény, hogy a tőke némi politikai színezetet is látott benne, mert hiszen a kontremint egy szocialista irányzatú kormány helyzetét nehezítette meg.

Az a megoldás, amelyet ebben a súlyos helyzetben a francia kormány választott, a kontremint győzelmét jelenti ugyan, de egyben a fejlődés és a fellendülés perspektíváit nyitja meg a francia gazdasági élet számára. A leértékelés első következménye, hogy újra versenyképesé válik a külföldi piacokon a francia áru, ami az ipari termelés folytonosságát és esetleges fejlődését biztosítja. Abban az esetben, ha a frank leértékelését sikerül olyan körülmények között lebonyolítani, mint amilyenek mellett a font leértékelése végbe ment, Franciaországban is bekövetkezhetik a fellen-

dülésnek az a korszaka, amelyben Anglia a font leértékelése óta él. A hangsúly ezeken a körülményeken van és azon, hogy sikerül-e megállani a harminc százaléknál és sikerül-e a frank árfolyamát azon a ponton megállítani, ahol a francia kormány akarja, mint ahogy ez annak idején Angliának, majd pedig az Egyesült-Államoknak sikerült?

Mindenesetre két lényeges körülményt figyelembe kell venni. Az egyik az, hogy az Egyesült-Államok tízmilliárd dolláros aranyállománya után Franciaországnak van a maga négy és félmilliárd dollárjával a legnagyobb aranykészlete, amivel háta mögött előreláthatólag nagyobb erőfeszítések nélkül le tudja bonyolítani ezt a pénzügyi műveletet.

A másik pedig az, hogy a frank leértékelésével egyidejűleg a világ egy új, hatalmas gazdasági egységgel, valóságos „gazdasági antant”-tal találja magát szemben akkor, amikor Amerika, Anglia és Franciaország kormányai megállapodtak abban, hogy a dollár, a font és a frank arányát együttesen megrögzítik és ennek az arálynak megvédésben együttesen járnak el.

Ez az egyezmény a harminc százalékos leértékelésnél is lényegesebb esemény, mert a világ három gazdasági nagyhatalmának összefogását jelenti. Ennek következményei egyelőre beláthatatlanok.

Annnyi azonban tény, hogy ez az egyezmény megfelelő alkalmazás esetén alkalmas arra, hogy végre jelentős kezdeményező lépés legyen azon az úton, amely a gazdasági megújulás felé vezet a nemzeteket. (m. t.)

Az egész világhoz fordult genfi beszédében az angol külügyminiszter

„A láthatár sohasem volt olyan sötét.” A berlini román követ tiltakozása

Genéből jelentik: A Népszövetség délelőtt fél 11 órakor *Savedra* Lamas elnökletével ülést tartott, amelyen *Delbos* francia külügyminiszter eme kedett szó'ásra. A külügyminiszter kijelentette, hogy a Népszövetség sok súlyos napot látott már, de

a láthatár még sohasem volt olyan sötét felhőkkel felt, mint most.

A Népszövetségnek legfontosabb kötelessége az lenne, hogy ismét helyreállítsa a kölcsönös bizalmat. Teljes mértékben csatlakozik *Eden* péntek esti népszövetségi beszédéhez és kijelenti, hogy a demokrácia védelme elválaszthatatlan a jelenlegi francia kormánytól. Mi azt akarjuk — mondotta *Delbos* — hogy önnel együtt a népek egyenlőségét, szabadságát és testvériségét megvédelmezzük. Az erőszak jogát félre kell tenni. Beszédét végül azzal fejezte be, hogy ellensége azoknak a doktrínáknak, amelyek Európát két ellenséges táborra osztanak.

A népszövetségi közgyűlés ülésén *Delbos* külügyminiszter után *Koht* norvég külügyminiszter szólalt fel és kérte azoknak a szakaszoknak a megerősítését, amelyek előmozdítják az államok közötti összetűzések megelőzését. Indítványozta, hogy

a Népszövetség tűzze ki feladatául minden olyan kérdés megvizsgálását, amely

alkalmas a nemzetek békéjének veszélyeztetésére.

Eden külügyminiszter tegnapi genfi beszéde Anglia számára olyan világesemény volt, amely még a francia frank aláértékelését is háttérbe szorítja. Az angol lapok mindegyike a legnagyobb részletességgel közli a beszédet. A Reuter-ügynökség azt írja, hogy *Eden* külügyminiszter az egész világhoz fordult és beszédét melegen fogadták Genfben. A beszéd némely része aggodalmat keltett egyes államokban és az Északamerikai Államok megfigyelője többeknek kijelentette — genfi közlés alapján — hogy *Eden* beszéde megfelel az amerikai kívánságoknak.

Párisi jelentés szerint a francia sajtó hűvösen fogadta *Eden* beszédét és főleg azt vetik a szemére, hogy *tulságosan messzire ment Németország érdekében*.

Berlinből jelentik: A berlini román követ megjelent a külügyminisztériumban és tiltakozott a német sajtónak az utóbbi napokban Románia ellen intézett támadásai miatt. A román követ felhívta a német kormány figyelmét arra, hogy az állandó támadások olyan benyomást keltenek, mintha a közvéleményt Németországban Románia ellen akarnák hangolni. (Rador.)

Női és férfi őszi-szövet ujdonságok nagyválasz-**GLE SINGER**-nél A r a d, Str. Metianu
 tékban legolcsóbban Consum és Inlesnirea tag

Maniu visszautasította a nemzeti-parasztpárt elnöki tisztjét,

de nem hajlandó beszüntetni egyéni akcióját sem

Bucuresti-ből jelentik: Az Adeverul részlete-
 sen foglalkozik a nemzeti parasztpárt vezérkarának
 körében, a párt sorsára nézve kétségtelenül sors-
 döntő jelentőséggel bíró tanácskozások alakulásá-
 val. A megbeszélések az elmúlt éjszaka megszakít-
 ás nélkül reggelig tartottak, majd reggel folytat-
 ták az eszmecsereket. Reggel Mihalache lakásán
 Lupu dr. és Madgearu találkoztak a párt elnöké-
 vel, ugyanekkor pedig Popovici Mihail lakásán az
 ardeal-i pártvezérek gyűltek össze és Maniu-val ta-
 nácskoztak. Délelőtt 11 óráig semmiféle tisztázó-
 dást nem sikerült kierőszoakolni és a megbeszélések
 nagyjából eredménytelenek maradtak. Maniu azt
 javasolta, hogy a párt tegye magáévá taktikai cél-
 kitűzéseit, viszont ugyanekkor más pártvezetők
 arra az álláspontra helyezkedtek, hogy olyan meg-
 oldást kell a vezetőségnek találnia, amely az or-
 szág valamennyi tényezőjének megelégedésével ta-
 lálkozik.

Javasolták egyébként Maniunak azt is, hogy
 fogadja el a párt elnökségét és vállalja ma-
 gára álláspontjának valamennyi következményét,
 mint a párt hivatalos vezetője. Maniu azonban kijelentette,
 hogy nem óhajtja elfoglalni a pártelnökség tisztjét.

mert erre legméltóbbnak és legmeglehetőbbnek Mihalachet tartja. Ekkor arra kérték Maniut, hogy a jövőben tartózkodjék az olyantermészetű nyilvános megnyilatkozásoktól, mint amilyen nyilatkozatokkal az utóbbi időben oly nagy feltűnést keltett. Maniu erre az előterjesztésre határozott visszautasítással válaszolt.

A lap ezután számot ad arról, hogy a tisztázatlan helyzet ellenére összeült a párt végrehajtó bizottsága. Tizenkét órákor kezdődött meg a végrehajtó bizottság ülése, amelynek során Mihalache nagy beszédet mondott. A pártelnök ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet, majd rátért a párt belső helyzetének taglalására és a párt valamennyi tagjától fegyelmetséget kért.

Délután négy órákor nyitották meg ismét a a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának ülését és a megnyitás után Mihalache beszélt. Mihalache megerősítette mindazt, amit Costachescu az általa megindított kezdeményezéssel kapcsolatosan említett és hangsúlyozta, hogy ez a kezdeményezés az ő tudtával és beleegyezésével, mi több: egyenes felszólítása alapján indult meg.

Ezután Maniu lüliu volt kormányelnök, a párt vezérégyénisége kelt és kapott szót és a kitűnő politikus néma csendben, feszült figyelem közepette kezdte meg régen várt felszólalásának elmondását. A Rador távirati iroda éjszaka érkezett utolsó jelentése szerint e jelentés továbbításakor Maniu még beszél és valószínűnek látszik, hogy az ülés a késő éjszakai órákig elhúzódik.

Legújabb női átmeneti és téli kabátok, bőr retikulók nagy választékban

LYONE

4572

áruházban, Neuman-pal.

Ujabb akciót határozott el a Komintern Ausztriában és Magyarországon

A német kormány hivatalos lapjának leleplezése

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter nagy feltűnést keltő jelentést közöl, amely szerint

a komintern az ősz folyamán új akciót szervez Ausztriában és az osztrák határ mentén megkezdte a titkos kommunista fegyverraktárak felállítását.

A komintern az új osztrák kommunista szervezetet Csehszlovákiában alapította meg. Szeptember közepén titkos értekezletet tartottak Prágában a komintern ügynökei Kun Béla elnöke alatt. Azért került Kun Béla az értekezlet elnöki helyére, mert Ausztria és Magyarország komintern ügyeit ő vezeti. A bizottság javaslatára kimondták, hogy

Ausztria és Magyarország területén új akciót indít és ennek céljaira 2 millió arany rubelt folyósítanak Moszkvából.

A pénz felhasználásának ellenőrzésére külön bizottságot alakítottak prágai székhellyel. Október elsejétől a két millióból a kommunista párt valamennyi szervezete kaphat kisebb-nagyobb összegeket.

Szeptember 20-ikán a csehszlovák kommunista-párt prágai főtitkár hivatalában újabb értekezletet tartottak, amelyen már számos osztrák és magyar kommunista is résztvett. Hír szerint a kommunisták Ausztriában már 24 rohamosztágot állítottak fel 19.000 emberrel. Több prágai, brünni és pozsonyi nyomdában lázasan készítik a kommunista iratokat Ausztria és Magyarország számára.

Alkalmi bevásárlás!

VAJDA posztóáruházban

Str. Eminescu No. 15.
 Reclám árák!
 Mercur bevásárlási hely

Hazatérés

Irta: STELLA ADORJAN

(Régi ismerősünk, Lenke üldögel a kis helyvárosi cukrászdában. Várja másik régi barátját, Violát, aki most érkezett haza nyaralásból. Félőrák késik, mintha legalább is férfival volna randevuja.)

Viola (végre megérkezik, viharos elánnal a barátjáné nyakába borul): Szervusz drágám, bocsáss meg, hogy megkéstem, ugyanis...

Lenke (legyint): Hagyjad fiam! Vagy rossz kifogást találtál ki, azt ugysem hiszem el, vagy kitaláltál valami remeket, azt meg kár reám pazarolni! Maid legközelebb, ha másfélórát késel! Na milyen volt? Mutasd magad! Nem is vagy le-sülve!

Viola: Na mit szólni hozzá? Ezt is külföldön találták ki. A szeplőim kinőnek anélkül, hogy lesültem volna. Nem csoda, rettenetes ronda volt az időjárás!

Lenke: Itt gyönyörű volt az idő?

Viola: Nekem mondd? Valahányszor beszéltem az urammal telefonon, mindig megkérdeztem, milyen idő van itthon. Képzeld, mennyire pukkadtam.

Lenke (vigasztalólag): A tenger mellett mindig, hogy milyen az idő!

Viola: Sőt! A tengerhez illik a jó idő, a verőfény. Folyton esett az eső, az ember egész nap ki sem mozdult a hotelből.

Lenke: Bizonyára sokat bridzseztél és táncoltál.

Viola: Kivel bridzseztél volna? Csupa kezdővel akadtam össze. Egy-két este megpróbáltam unalmamban, de aztán annyira mérgeződtem, hogy

inkább abbahagytam.

Lenke: Itthon volt a távollétedben egy pár jó partie. Tamással játszottam, képzeld indítok két káróval...

Viola: Ne is meséld, mert megszakad a szívem. Két treffel indítottam egy hollandusnak, megnyomtam, hogy „zwei treff”, még jelentősen a szemé közé is néztem, tudod, ugy biztatólag, ahogy az ember csak bridz közben tud a férfiak szemébe nézni... Kedvesen visszapillantott rám és azt mondta: pássz. Maidnem lefordultam a székből.

Lenke: No de a tánc!

Viola: A legrosszabb táncosok ott tartózkodtak. Egy fiatalember volt, aki mutatott némi tehetséget, azt tanítottam, de sajnos, nagyon drága mulatságnak bizonyult. Ugyanis ő volt a szálló hivatásos táncosa és minden táncért pénzt kellett adni. Két-három év alatt megtanul...

Lenke: Itthon sokat táncoltunk. Tudod, hogy a fiuk milyen nagyszerűen tangóznak. Milyen volt a koszt?

Viola: Rémes!

Lenke: Lefogytál?

Viola: Dehogy! Híztam két kilót! Ez a boszszantó! Ha az ember valami pompás vacsorától hizik egy fél kilót, vigye el az ördög, legalább jól éreztem magam... De ehetetlen ételektől hizni... ez is új találmány.

Lenke: Sok ruhát vittél magaddal?

Viola: Hogyne! De a ruhák miatt csak egy férfival volt izgalmam, a hálókocsikalauzzal! Veszekedett, hogy mennyi poggyászom van. Hazafelelővet hiba magyaráztam neki, hogy a felét se vehettem fel a garderoibe-omnak, ragaszkodott hozzá, hogy az egyik koffert adjam fel. Megjegyzem, még ez a férfi volt a legudvariasabb az egész

nyaralás alatt. A többiek!

Lenke: Flört nem volt?

Viola: Á, ezek a nyaraló férfiak csak az utolsó felvonását akarják eljátszani a vigjátéknak, a hepiendet. Maid aztán flörtölök — mondotta az egyik elbizakodva.

Lenke: Itthon sok remek angollal löttem össze.

Viola: Váriál szívem, egészen összezavarsz az előadásban. A nyári fürdőholmikat nem vehetem fel, mert esett az eső, a nagy estélyi ruhákat nem hordhattam, mert nem találtam hozzá szmókingot. Esőernyőre lett volna szükségem, azt viszont nem vittem magammal.

Lenke: Én egy gyönyörű esőernyőt kaptam az uramtól születésnapomra.

Viola: Na, ilyen gavallérok még a tengerparton is akadtak!

Lenke: Ekszereket hordtál?

Viola: A zálogházba. Ugyanis kérlek, unalmamban a kaszinóba jártam, megmérkőztem a rulettgéppel, végül is a gép győzött. Könnyű neki, van zsetonja bőven. Az uram nem küldött pénzt, folyton a valutarendelethez hivatkozott... ezt a rendeletet is a férjem védelmében találták ki... úgyhogy utánvéttel jöttem haza, becsaptam az ékszeremet...

Lenke: Én...

Viola: Ne is mondd. Kaptál egy új szoligert a nagymamádtól. (Szünet.) Ez volt kérlek a nyaralásom. Ebből is tanultam. A jóvő nyarat itthon töltöm.

Lenke: Az urad fog örülni.

Viola: Nem hinném, mert tavasszal újra visszamegyek a tengerpartra.

Film, amelyet mindenki megnéz:

MAYERLING. Főszerepben **CHARLES BOYER**
Jön! CORSO

CORSO d. u. 8 (mérs. helyárak)
 6, 7 1/2 és 9 1/2 órákor

Telefon: 5-66

Egy királynő leányévei
JENNY JUGO, FRIEDRICH BENFER
OTTO TRESSLER

Európa nagy közgazdasági eseménye:

Leértékelték a francia és a svájci frankot

Kártalanítja a francia kormány azokat, akik veszteséget szenvedtek — Lefoglalják Franciaországban az aranyat — Harminc százalékos devalváció

Azok a világgazdaság szempontjából szenzáció erejével bíró hírek, amik a tegnapi párisi minisztertanáccsal kapcsolatosan elterjedtek, valóknak bizonyultak. Beszámoltunk arról, hogy a legnagyobb titoktartás közepette megállapodás jött létre Anglia, Északamerika és Franciaország kormányai között, amelynek értelmében a dollár, a font és a francia frank közötti arányt megrögzítik és ezzel kapcsolatban devalválják a francia frank értékét. Amint előre beharangozták, a mára virradó éjszaka az angol, amerikai és francia kormány együttes nyilatkozatot adott ki, amelyben bejelentik a megkötött pénzügyi megállapodást és egyben a frank aranyértékének leszállítását.

Egy font — száz frank

A jelentés szerint a francia—angol—amerikai tárgyalásokat, amelyek három hónapig tartottak, a legnagyobb titokban folytatták. A tegnapi államtanács törvényt fogadott el, amely kimondja a frank értékcsökkenését.

Az új frank aranyértéke 49,43 milligramm lesz 0,9000 finomságban.

A törvényjavaslat előírja, hogy újabb rendelkezésig 10 milliárd frankos stabilizációs alap biztosítsa a francia frank és a külföldi fizetési eszközök közötti viszonyt.

Leon Blum ezzel kapcsolatban a francia kamarát és a szenátust rendkívüli ülészekre hívta össze, amely hétfőn délelőtt kezdődik. Arra számítanak, hogy ez a rendkívüli ülés csak egyetlen ülésből áll, amelynek tárgysorozatán kizárólag a francia frank devalválása szerepel. A kamara ülése előreláthatólag a hétfőről keddre virradó éjjelig tart és kétségtelennek látszik, hogy Leon Blum, illetve Vincent Auriol pénzügyminiszter javaslatait hatalmas többség fogadja el. Ily körülmények között valószínű, hogy kedden reggel már a megváltozott értékű francia frankot jegyzik.

A francia frankot olyképpen devalválják, hogy

egy font ezentul 100 frankot fog érni,

az eddigi párisi és londoni jegyzések szerint a font és a frank közötti arány 77 és 79 között mozgott. A többi nyugati devizához viszonyítva, a devalváció 22—23 százalékos tesz ki, míg az aranyalappal szemben a devalváció megközelíti a 30 százalékos.

A teljes egyetértésben eljáró londoni, párisi és washingtoni kormányok a nemzetközi spekuláció megakadályozására elhatározták, hogy a francia törvényjavaslatok életbeléptéig

a londoni, newyorki és a párisi tőzsdék zárva maradnak.

Tegnap éjjel után Londonban, Párisban és Newyorkban teljesen egybehangzó jelentést adtak ki, melynek értelmében a három állam közötti pénzügyi megegyezés megkötésére irányuló tárgyalásokat a legnagyobb titokban, már három hónapja folytatják. Anglia és az Egyesült-Államok kötelezték magukat, hogy teljes erővel támogatják a francia kormányt a frank revalorizálásának munkálataiban, miután a világ gazdasági fellendülését és a gazdasági béke helyreállítását célozza. Párisban ma éjjel a lázas tanácskozások

egymást követték. A Banque de France igazgatósági ülést tartott, amelyen részletesen megbeszéltek, mily intézkedésekkel kell megfékezni a devalorizáció nyomában esztleg megkezdődő spekulációt. A francia kormány a devalorizációval kapcsolatban tizenhat különböző rendelkezést fog kiadni. Többek között tízmilliárdos alapot szerveznek meg, amely egyrészt arra van hivatva, hogy az ujonnan stabilizált árfolyamot megrögzítse, másrészt pedig ebből az alapból

kártalanítják mindazokat, akik a frank-devalváció folytán veszteségeket szenvedtek.

Ezek közé tartozik a francia ipar egy része, valamint a kis „rentier”-k hatalmas tömege.

A francia kormány nyilatkozatában kifejti, hogy a devalorizáció által esetleg sújtott szociális rétegeknek minden más módon is segítségére áll.

Vincent Auriol pénzügyminiszter szombaton a kora reggeli órákban fogadta a belföldi sajtó munkásait. A miniszter a következő kijelentéseket tette:

— A világ valamennyi nemzetét felszólít-

A technika csodája!

Kérje mindig a legjobbat, tehát

ENERGIE

borotvapengét, a pengén kifejezetten piros szalaggal. Belső boríték aranyban. „Energie” cégnyomással. Külső boríték lilaszínű.

Utassítsa erőiesen vissza az utánzatokat mindazoknál a kereskedőknél, akik Önnek drága pénzéért silány minőségűeket ajánlanak fel.

tottuk, hogy az Angliával és az Egyesült-Államokkal megkötött pénzügyi egyezményhez csatlakozzanak. Nem szándékunk egyoldalú leértékelési politikát folytatni, amely lényegében nem más, mint egyik formája a valutaháborúnak. Nem akarunk arányosítást biztonság nélkül.

Az antant-valuta megállapodás a békét jelenti, amelynek célja a világ gazdasági életének a kibékítése és ezzel az emberiség békéjének előmozdítása.

— Meg vagyok győződve arról — mondotta a pénzügyminiszter — hogy rövidesen a többi nemzetek is csatlakozni fognak ehhez a hármassal megegyezéshez.

— A háromhatalmi pénzügyi megállapodástól joggal várjuk — folytatta a pénzügyminiszter — hogy a nemzeti vagyon teljesen újradékelés és a francia gazdasági élet hatalmasan fellendül. Nem akarjuk, hogy ebből az új rendből szociális igazságtalanságok keletkezzenek. A szociális békét akarjuk szolgálni. Mindeme célok elérésére

a parlament elé javaslatot terjesztünk, amely az arany lefoglalását és beváltási kényszerét fogja kimondani, a jelenlegi értékfolyam alapján.

— Tekintettel leszünk ennél az intézkedésnél a kistökérekre, a volt frontharcosokra, kisebb nyugdíjjal bírók érdekeire és a kezdőfizetéssel bíró egzisztenciákra. Szigorúan ügyelünk arra, hogy a fizetések arányban álljanak a tényleges megélhetési lehetőségekkel. Szigorú intézkedéseket léptetünk életbe az áruzsora és a spekuláció megfékezésére.

Legújabb női

ŐSZI ÉS TÉLIKABÁTOK ÉS RUHÁK

ARAD

RADÓ

TIMIȘOARA

Feltűnő olcsó árak!

Oriási választék!

CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye. 4577

Fellendül Franciaország külkereskedelme

A párisi Journal valószínűnek tartja, hogy a kormány elhatározása nem könnyen fog átmenni a parlamenten. A nemzeti ellenzék pártjai hevesen ellenezni fogják a kormány lépését.

Azt hiszik, hogy a Leon Blum-kormány sorsa a legközelebbi napokban csakis a kommunisták magatartásától függ.

Hír szerint azonban a kommunisták a kormány javaslatát mellett fogják szavazni. Más hírek szerint a radikálisok közül is többen az aláértékelés ellen szavaznak.

A párisi, londoni és washingtoni kormányok közös nyilatkozatát a frank leértékelésével kapcsolatban — néhány lap kivételével — a sajtó meglepéssel fogadta. A „Le Matin” így ír:

A frankot holnaptól kezdve anputálják. Ezért a felelősség teljes mértékben nem terheli ugyan a kormányt, de látni szeretnénk, hogy Franciaország lakosságának jóléte is arányban maradjon az értékcsökkenéssel.

A „Le Populaire” szerint nem egyoldalú devalorizációról van szó, hanem pénzügyi egyez-

ményről, aminek nyomán Franciaország külkereskedelme fel fog lendülni. A kormányra vár azonban a kötelesség, hogy megfelelő intézkedésekkel elejét vegye a belföldi drágaságnak.

A frank aláértékelését London és Washington politikai köreiben kedvezően fogadták. Londonban megállapítják, hogy a francia—angol és amerikai megállapodás nem jelenti az angol pénzügyi politika megváltoztatását. Az angol font továbbra is szabad valuta marad.

URANIA

Figyelmeztetés! Az előadások pontosan d. e. 11.20, d. u. 2.30, 5.7.20

Telefon 2-82. és 9.30 órákor kezdődnek.

A nők kedvence: Clark Gable. A zsrnokai: Charles Laughton. A mindig mosolygó: Franchot Tone legtökéletesebb alkotásukban, a

„Lázadók”-ban

Román, magyar, német feliratok.

Jön: A háboru előtti idők legbájosabb operettje: a „Tatárjárás”

2x2=4

Szőrmét

„Star”-nál végy

Mairovitz Imre

Str. Eminescu 14.

Divat-szűcs! Szőrmefestés! Consum és Inlesnirea tag. 4584

G I F
SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET
MÁR MINDENKI HASZNALJA
REGENERÁLO KÉPESSÉGE ÉS TARTOSSÁGA
ÓRIÁSI.
VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK!
GALVANI S.A.

Képviselet: HOCHMANN BÉLA, Arad, Str. Horla 4.

amely nincs kapcsolatban más pénznemek értékcsökkenésével.

Londonban úgy tudják, hogy a francia kormány elhatározása a francia belpolitikai helyzete kialakulására is befolyással lesz. Azt beszélnek, hogy a tegnapi párisi minisztertanácsban, amely meghozta ebben az ügyben a döntést, a Leon Blum-kormány kebelében bizonyos ellentétek merültek fel a frank aláértékelése ügyében.

A londoni devizapiacot félórával üzletkötések után határozatlan időre bezárták a tőzsdégyűzők és a bankok tudására. Erre egyébként az Angol Bank közvetítésével Svájc és Hollandia is kérték az angol piacot. A dollár a piac bezárása előtt két centtel javult. A francia frankot 117 körüli kísérleti árfolyamon jegyezték és a frankban gyér üzlet alakult ki.

A City egyébként nyugalommal itéli meg és várja az eseményeket. Általában döntő fontosságúnak és példátlan jelentőségűnek tartják az angol-francia-amerikai pénzügyi egyezményt, amely bonyolult sziklavárként védi meg a három állam valutáit az árhullámmástól.

**Bundák, szőrmék
legolcsóbban**

Neuländer E. özvegy
Fischer Eliz-palota. 4576

A francia frank aláértékeléséről Londonnak az a meggyőződése, hogy feltétlenül felendíti a francia nagykereskedelmet és idegenforgalmat és

az aláértékelés előnye már is érezhető lesznek a francia Rivyerán.

Az aláértékelés egyébként a következő tényeket vonja maga után:

1. Az angol aranyszéli papírok ellanyhulását, mert a francia számlákra vett papírok eladása várható,

2. A honi árak emelkedése.

A belga kormány is csatlakozott

Hágából jelentik, hogy éjjel után a holland kormány és a holland Nemzeti Bank tanácskozással ülték össze, hogy az újonnan keletkezett helyzet felől tanácskozzanak. Ezután a kormány hivatalos jelentést adott ki, hogy Hollandiát a francia kormány lépése nem érinti közelebbről. A németalföldi forint devalvációjáról nem lehet szó és a holland kormány változatlanul követi eddigi pénzügyi politikáját.

Brüsszeli jelentések szerint

a belga kormány elhatározta, hogy csatlakozik az angol-francia és amerikai pénzkiegyenlítés alaphoz.

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank vezetősége Imreédi Béla elnöke alatt ma három órás tanácskozást tartott a frank devalvációját követően elő-

állott helyzet ügyében. A Nemzeti Bank egyelőre felfüggesztette a francia frank jegyzését.

Washingtonból jelentik: Morgenthau kincstári államtitkár a francia frank aláértékelésével kapcsolatban a következőket jelentette ki:

A francia kormánynak ez az elhatározása döntő befolyást gyakorol a világbékére. A fontsterling és dollár közötti viszony továbbra is változatlan marad és minden szó arról, hogy a dollárt újból leértékeljék.

Morgenthau nyilatkozata után a fontsterling newyorki árfolyama azonnal két centtel javult és 12 óra 30 perckor már 4,97-re emelkedett.

Morgenthau, az Egyesült-Államok kincstári államtitkára egyébként a sajtónak a következő nyilatkozatot adta:

A svájci kormány nagyjelentőségű határozata

Bernből jelentik: A svájci szövetségi tanács ma délelőtti ülésén vitatta meg a frank értékcsökkenése által előállított helyzetet. A szövetségi tanács elhatározta, hogy nem követi a francia kormány példáját és nem értékeli le a svájci frankot.

A svájci szövetségi tanács délelőtti ülésének határozatával ellentétes határozatot hozott ma délelőtti ülésén a svájci minisztertanács. Délelőtti ugyanis a szövetségi tanács a devalváció ellen hozott határozatot, míg délelőtti a minisztertanács tartott három órás ülést, melyen, tekintettel arra, hogy az ország gazdasági érdeke rákényszerít Svájcot, elhatározta, hogy csatlakozik az angol-amerikai és francia elhatározáshoz és a svájci frankot devalválja. A kormány hétfőn a szövetségi tanács elé terjeszti ezt a határozatát és kéri fogja annak jóváhagyását, hétfőn és kedden a tőzsdék zárva maradnak. Az állam elnöke ma este a rádióban bejelentette a kormány intézkedését az ország lakosságának.

Férfi- és női SZÖVET ujdonságaim beérkeztek,

nagy választék, olcsó árak.

J. GRÜNBERGER, Bulav. Regina Maria No. 24. 4598
CONSUM és INLENSIRIA tag

Márka-devalváció is készül?

Az éjszakai órákban Blum francia miniszterelnök nyilatkozott az újságíróknak a három pénzügyi nagyhatalom megállapodásáról.

— A megállapodást rendkívül fontosnak tartom — mondotta — mert most történik meg első ízben, hogy három nagyhatalom közösen állást foglal a rendes nemzetközi kapcsolatok helyreállítása érdekében. Az anyagi rendezés a politikai rendezés előjátéka.

Az érdeklődés középpontjában a jövő hét folyamán Franciaországon kívül feltétlenül Németország fog állani. Köztudomású, hogy Schacht szinte heroikus eszközökkel igyekezett eddig fenntartani a német márka árfolyamát a külföldön. Tannery, a Francia Bank volt kormányzója és Schacht között már folytak egyszer tárgyalások a márka és a frank devalvációja ügyében, melyek azonban nem vezettek eredményre és amelyeket mindkét tárgyaló fél erőlyesen letagadott. A német birtadalomban különösen a kivitelre berendezett nagyipar, valamint egyes nemzeti-szociálista körök már régóta hevesen sürgetik a márka értékének leértékelését. Az irány hatalmas tápot kap a

— Ma délelőtti értesültem arról, hogy valaki le akarja szorítani az angol fontot. Érdeklődtem ebben az ügyben és megállapítottam, hogy a Szovjetország állami bank utasítására egymillió angol fontot kínálnak eladásra, harminc áron. Én vettem meg a dollárkiegyenlítés alap pénzén a Szovjetország állami bank által kínált egymillió fontot. Ez az egyetlen eset, amelyről tudok, hogy állam, bank, vagy magánszemély méltóságosan kívánta volna befolyásolni az Egyesült-Államok devizapiacát. A legközelebb remélem, hogy ez az incidentum nem fog megismétlődni.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy a Szovjetnek ez a lépése nem csökkenti-e a bizalmat a hármas pénzügyi megállapodás iránt, Morgenthau így válaszolt:

— Új emberek továbbra is új emberek maradnak, de ha újabb üzletkezelés észlelnék — és itt hangja fenyegetővé vált — elébe nézünk hármely kihívásnak.

A Reuter-iroda genfi levelezője szerint, Svájc azon elhatározása, hogy leértékeli a svájci frankot, ténylegesen tisztázza az általános pénzügyi és gazdasági helyzetet és megkönnyíti az általános gazdasági felépülést, egyben pedig szükségessé teszi a nemzetközi gazdasági értékeket összehívását.

Párisi jelentés szerint közel kétegyezer frank értékű aranyat vittok ki Franciaországból legutóbb az Egyesült-Államokba. Ezt a nagymennyiségű aranyat a francia jegybank küldte newyorki bankok címére, Szerdán a Berengaria fedélzetén 30 millió frank értékű aranyrudat indítottak utnak Amerikába és a Normandie fedélzetére pedig 600 millió frank értékű aranyat hajóztak be.

francia kormány lépése nyomán és egyáltalán nem esodálkoznánk, ha Németország még a jövő hét folyamán leszállítaná a márka értékét.

Kiterjesztik a városi autobuszjáratokat Mureşel, Aradul-Nou és Sannicolau-Mic községekre

Mureşel Aradul-Nou és Sannicolau-Mic községek beadványt intéztek a város vezetőségéhez, amelytől azt kérték, hogy a városi autobuszjáratok vonalait terjeszék ki az említett községekre is. Október 3-án ugyanis lejár Novac Stefannak az aradul-nou-i járatra szóló concessziója. Novac Stefan autobuszt már régebben a „Mera” vállalatnak adta el, amely viszont úgy döntött, hogy az említett vonalakat október 3-a után nem használja ki, mert számára a sannicolau-i, valamint az aradul-nou-i állomásra menő járat nem fizetődik ki és egyedül az Aradul-Nou főútvonalán vezetett járat rentábilis, de erről is lemond. A város vezetősége elhatározta, hogy a három község kérésének elvben eleget tesz, a gyakorlati megvalósítás kérdéseinek tárgyalása végett pedig érintkezésbe lép az említett községek előjáróságaival.

Joan Crawford és Robert Montgomery román nyelvű filmje: „Férjem barátnői”

Arad-város Budapesten lévő értékpapirjaiért Cotioiu dr. polgármester és Berzovan Iancos utaznak Magyarországra

Cotioiu Romulus dr., a város átmeneti bizottságának elnöke, a városvezetés szombat délelőtti ülésén beszámolt arról, hogy a város a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól értesítést kapott, amely szerint a bank kiadja a nála levő és Arad-város letétjeit képező értékpapirokat és betétkönyveket.

Az átmeneti bizottság a kérdéssel kapcsolatban úgy döntött, hogy felir az igazságügyi miniszteriumba, amelyet arra kér, hogy az értékek átvételéhez delegáljon valakit az árvaszék részéről is. Az említett értékek között ugyanis olyanok is vannak, amelyek az árvaszék tulajdonát képezik. Egyben átírnak a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak is, amelynél az iránt érdeklődnek, hogy pontosan mikor történhetne meg az értékek átvétele. A város vezetősége Cotioiu Romulus dr. átmeneti bizottsági elnököt és Berzovan Ioan pénzügyi tanácsost bízta meg azzal, hogy a később megjelölendő időpontban Budapestre utazzon az értékek átvétele végett.

VEZÉRKÉPVISELET „EXCELSIOR” CALFA MOȘILOR 78 BUCUREȘTI

Mindenkin segít és ön semmit sem tud róla?

Lotion Faciale Scherk

ISCHERK ARGVIZI

SCHERK

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tiszta lesz és olyan puha, mint a selyem. Problémája ki azonnal! Uvegek a Lei 62°103°164°300°475°

Osszezsapások, botrányok és szenzációs vallomások a Ciuley-pör főtárgyalásán

„Tita nem volt kitartott nő,” — mondotta Cuza Hotta, a rejtélyes körülmények között meghalt szépségkirálynő vőlegénye. — A vádlott felmentését kérte Cristescu testvérbátyja.

București-ből jelentik: A Tita Cristescu meggyilkolásával vádolt Ciuley mérnök bünpörének egyik legérdekesebb és legizgalmasabb tárgyalási napja most folyt le, amikor a pör két legfontosabb tanuját: Cuza Hottát-t, Tita Cristescu vőlegényét és Cristescu Gogu ügyvédet, az egykori szépségkirálynő bátyját hallgatták ki. Cuza Hotta elmondotta, hogy Macedóniában ismerkedett meg Cristescuékkel és az egész családdal jóbarátságha került. Ciuleyt szintén a családnál ismerte meg és jó benyomást tett rá.

— Ki kell jelentenem — mondotta emelt hangon, — hogy Tita sohasem volt kitartott

Az elnök szünetet rendel el, amely után a védők kérdéseinek pergőtüzébe kerül Cuza Hotta. A vőlegény erőteljesen utasítja vissza a kérdésekből feléje irányuló gyanúsításokat, majd arra a kérdésre, miért ellenezte a vőlegény szépségkirálynő családját a vele való házasságot, ezeket mondja:

— Elsősorban azért, mert nem rokonszenveztem az öreg Cristescu szociálista elveivel, azonkívül Cristescuné sem szeretett. Nem tartottak megfelelő embernek, mert — nem rendelkeztem vagyonnal. Nem volt pénzem soha... s ez nem tetszett nekik...

Az egyik védő megkérdezte, mióta volt

hogy az jó varázslat. De ugyanilyen könnyen tehetett be mérget is. Hivatkozik egy Protopopescu Ghița nevű igazgatóra, akinek a szobaleány bevallotta, hogy sok mindent tud, de megkötötték, nem szabad beszélnie. Vajon ki...? Nem sikerült ezt megtudni. De Suciú Maria mögött bizonyosan található egy idegen akarat — amely esetleg a mérgezést is előidézte. Két évvel halála előtt Tita Cristescu összeveszett Ciuley mérnökkel, aki Brașovba távozott. Huga utánament, hogy kibékülhessen vele.

— Engedjék meg, esküdt uraim, egy ember, aki két évvel előbb elhagyja harát-nőjét és csak könnyölgésére tér vissza, nem öli meg két év múlva azért, mert szakítás készült közöttük... Be kell vallanom egyébként, ha esküdt vőnek és meg lennék győződve arról, hogy Ciuley mérnök megölte hugomat — akkor is felmentő verdiktet hoznék. Mert ennek az embernek két gyermeke és családja van...

A vallomásra a Cristescu-család tagjai között lármát tör ki és a tanu apja dühösen megkérdezi:

— Mennyit kaptál ezért a vallomásért?

— Köszönöm testvér... köszönöm testvér...

— kiáltozza Gregorian ügyvéd felesége, aki nővére a tanúnak.

A hallgatóság kiáltozni kezd, a rend teljesen felbomlik, két pártra oszlik a közönség, az egyik része éljenzi a vádlottat, a másik szidja. A nagy lármá közepette valósággal át-sívit az elnök hangja:

— Azonnal kiűritem a termet...

A tárgyalás újbóli megnyitása után Valjean ügyvéd, a család képviselője az öreg Cristescu felé fordul és ezeket mondja:

— Engedje meg, hogy ebben a pillanatban szemrehányást tegyek. Ideje, hogy levegye azt a vörös nyakkendőt magáról... nézze meg, meddig vitte családját a maga szocializmusa... Nézze meg a fiát... felnevelte és nem tanította meg vallásra, nem adott neki hitet, nem tanította tiszteletre... ez a nevelés most ön ellen fordult...

— A szocializmus nem tanít árulásra — replikázik Cristescu.

A tárgyalást hétfőre halasztották. Vajon milyen leleplezések következnek még?

CENTRAL d. u. 3 mérs. helyárak),
5, 7 1/4 és 9 1/2 órákor
Telefon —86. Utcljára!

A BUDHASZOBOR TITKA.
Charlie Chan szerepében Warner Oland

Holnap hétfőn premier!
... mindennapi kenyérünket...

KING VIDOR monumentális mesterműve, Hőskölte-mény az Akaratról, a Szerelmről, a Munkáról.
Főszereplői: JOEL MCCREA és KAREN MORLEY

FORTUNA

női divatkonfekció
P. Avram Iancu 1.

Tisztelettel meghívja Önt is Hölgyem őszi- és téli divatkabát újdonságainak megtekintésére.

CONSUM és INLESNIREA tag

4404

nő, eszköz volt ennek a sátáni intelligenciájú férfinek a kezében...

Vallomása folytatásában a hallgatóság főé kiáltja:

— Igen kérem, szerettem Titát és még ma is szeretem. Ezt a halál utáni szerelmet senki sem veheti el tőlem. A büntény nem érdekél, nem vagyok ügyész. A kereszt előtt kijelentem, hogy az esküdszék verdiktje engem nem érdekel... de Tita emlékéért meg kell védenem, őt halála után kell rehabilitálnom...

A továbbiakban elmondotta, hogy megbeszéltek Tita Cristescuval a házasságot.

— Elhatároztam, hogy megmondom Ciuley mérnöknek, kerülje a házunkat, mert ha egyszer találkozom vele ott, temetővé alakítom át a házat...

SELECT d. e. 11 1/2 (matiné), d. u. 3 (mérs. helyárak, 5, 7 1/4 és 9 1/2 órákor
Telefon 2—34.

Virrasztanak a fegyverek
ANNABELLA Victor Francen
Még csak ma és holnap!

viszonya az áldozattal, mire Cuza Hotta felháborodtan tiltakozik a gyanúsítás ellen és kijelenti, hogy semmiféle viszonya nem volt menyasszonyával és visszautasítja az ilyen természetű kérdéseket. A védők keresztkérdései után a hallgatóság meggyőződése, hogy a védelem ezzel a tanúval szemben vereséget szenvedett.

Nagy szenzációja a tárgyalásnak Cristescu Gheorghe ügyvéd, az elhunyt bátyjának kihallgatása. Az ügyvéd mindjárt az elején bejelenti:

— Mindenekelőtt közölnöm kell, hogy nem veszek részt a magánvádban és semmiféle kártérítésre nem reflektálok.

Leszögezi, hogy apja szuggerálta neki azt, hogy gyilkosság történt és ennek hatása alatt adta be a bünvádi fejelentést. Később azonban a maga véleményét is megalkotta az ügyről és

arra a meggyőződésre jutott, hogy Ciuley ártatlan.

Elmondja, hogy Suciú Maria, az elhunyt szobaleánya sokszor tett be bizonyos füveket Tita Cristescu feketekávéjába, azt mondotta,

Elvállalom kifakult és divatja mult

szőrmék és bundák átfestését

átszabását, a legújabb modellek szerinti. — Speciális gépeimmel a szőrmét nyírom és vasalom. Festek bőrkabátot, keztyűt és mindenféle bőrátut, bármilyen színre.

ENGELHARDT

4517 szűcs és szőrmefestő ARAD, Str. Eminescu 1.

HENRY FORD,

a lelkes 73 éves fiatalember

beszél a technikai kultúra várható csodáiról, a hosszú élet titkáról, a mindenható akaratról és legújabb vesszőparipájáról: a mesterséges tejről

Henry Ford a közelmúltban volt 73 éves. Ebből az alkalomból interjúvolta őt meg W. W. Chaplin, az ismert amerikai újságíró.

Amikor a dearborni Ford-művek nagy udvarára érkeztem, az udvaron egy ütött-kopott, ősrégi Ford-kocsiban ült az autókirály. Körbe-körbe vezette a kocsit az udvaron, majd amikor észrevette az integetést, leállította az asztmáson döcögő motort és odajött hozzám. Már tudott érkezésemről, távirati választ kaptam titkárságától: Ford hajlandó interjút adni nekem.

Születésnapját a Ford-művek egyik teherszállító hajóján tölti, a nagy tavakon fog utazni, ezért voltam kénytelen még születésnapja előtt megcsinálni vele az interjút.

Henry Ford most is olyan karcsú és látzólag most is olyan élénk, gyorsmozgású, mint amilyen volt ötven évvel ezelőtt, hivatásos biciklizversenyző korában vagy később, amikor autóversenyző lett. Bemertünk a kísérleti laboratórium egyik helyiségébe és Ford belekezdett, hogy elmondja mindazt, amit születésnapja alkalmából elmondani fontosnak tart.

Könnyű szürke ruhát viselt, őszes haja érdekes keretet adott egészségesen leburnult arcának. Amikor leültünk, még mindig éreztem kézszorítását tenyeremen. Ford energikusan rázza meg az ember kezét és közben érdeklődve az ember szemébe néz. *Annai fiatalos erőt árasztott magából, hogy önkénytelenül is az volt első kérdésem, miképpen őrizte meg ennyire a rugékonyságát.*

Az autókirály szerény életrendje

— Ha az ember sokáig üzemben akar maradni, akkor csak egyet kell tennie: üzemben maradni. Más szóval a hosszú, egészséges élet titka szerintem: az akarat. Élni akarni! Bárki megérheti a századik évét, ha erősen akarja.

Ford ezzel már másról kezdett beszélni, minthogy úgy érezte, ezt a témát lezártuk. A beszélgetés során szóba kerültek azok a dolgok, amelyeket én ártalmas dolgoknak neveztem, munkanélküliség, háború, gazdasági elzárkózás és hasonlók.

— Nincs ártalmas dolog — kiált fel Ford. — Ártalmasnak tartják egyesek a magánvállalkozások állami befolyásolását, kontrollálását, a tervezgatókodást, a különböző rendszereket, én azonban azt mondom, hogy nincs ártalmas dolog. *Vannak dolgok, amik károsnak látszanak, de ha végeredményben azzal a céllal hozták őket be, hogy jobb, boldogabb, rendeztebb emberi életet teremtsenek, akkor nem*

lehet ellenük beszélni. Sokszor káros dolgoknak jó a visszahatása. Minden, ami történik, a javulás érdekében történik, mert különben meg sem történne.

Egy idő után újra a hosszú életről és egészségről kezdtem vele beszélni. Persze tudtam, hogy nem dohányzik és nem iszik, hogy naponta nyolc órát alszik és hogy több testmozgást végez, mint a legtöbb korabeli férfi. Megkértem, mondja el a napi programját, életrendjét, egy átlagos napját.

— *Nekem nincsenek átlagos napjaim. Akkor eszem, amikor úgy érzem, hogy éhes va-*

Buttinger Teréz

továbbra is vállal 2 leiért gailér mosást és vasalást
Str. Consistoriului 35. kapu alatt
jobbra az első ajtó

A műszaki csodák meg fogják változtatni az ember életét

Az interjú második fele már technikai kérdésekkel volt kapcsolatos. Ford, aki roppant nagy szerepet játszott a kerékpár, az autó és a repülőgép kifejlődésében, erősen hisz új találmányokban, amelyek szerinte *legalább annyira meg fogják változtatni az emberi életet, mint az autó és a repülőgép.* Hogy az interjút megszerezsem, Newyorkból Dearbornba repültem alig négy óra alatt. Ez az ut öt évvel ezelőtt csodaszamba jött volna. Erről az utról beszélgettünk és arról, hogy manapság már nem tartják meglepőnek a távolságok végtelességszerűségét. Megkérdeztem, mi a véleménye a technikai kultúra jövőjéről.

— Az amerikai feltaláló zseni még nem is nyilatkozott meg igazán. *A technika és a fejlődés gyökeresen át fogják formálni az emberi életet a jövőben.* Az automobil és repülőgépközlekedés párosítani fogja a nagyobb sebességet a nagyobb biztonsággal. A vasutak valószínűleg egyszerűen teherszállító eszközök lesznek, viszont az országutakat kiszélesítik, megnagyobbítják. A gyárpar valószínűleg meg fogja reformálni a közoktatást, hogy már a középiskolában megkezdjék az emberek előkészítését arra a munkára, amit végezni fognak.

— Munkanélküliségnek nem volna szabad lenni. *A technikai kultúra mai fejlettsége mellett csak meg kellene találni a módot arra, hogy minden embert bekapcsoljunk a földön a termelés és fogyasztás normális, magas standardu rendjébe.* Ebben az esetben nem lenne munkanélküliség. Sőt! Jobb termékeket gyárthanának és magasabb béreket fizetnének. Nagyon fontosnak tartom a közoktatás reformját. Az elemi iskola, a középiskola, sőt az egyetem sem készíti elő az ifjúságot arra a szocializált munkára, amit végeznie kell. Itt Dearbornban alapítottam egy iskolát, amelyben az ifjakat pontosan az én szükségleteimre tanítják ki. *Mikor azután kikerültek az iskolából, otthon találják*

Fagáz

a legolcsóbb hajtóerő, inarüzemek, malmok részére. **Bármely Diesel, gáz vagy benzín-motort** átalakítunk fagázüzemre. Szavatolt fogyasztás 1 kg. fa óra-lőerőnként. A ajánlatokkal szolgál

TERMO-TECHNICA Bucuresti Bul. Domnietei 1.

gyok és azt eszem, amire étvágym van.

— Ugy tudtam pedig, hogy ön igen szigorú diétát tart.

— Rosszul tudja. Azt eszem, amire kedvem van. Ha van étel, amitől állandóan fáj a gyomrom, akkor azt nem eszem. Ettől függetlenül azonban igazán nem étkezem rendszeresen, nem tartom be az ebéd- és vacsoraidőt, akkor eszem, amikor eszembe jut.

Később észrevettem, hogy az autókirályt érdeklik a táplálkozási problémák. Elmondta, hogy véleménye szerint például *a tej, amit a felnőttek isznak, nem olyan tápláló, mint az anyatej, vagy mint az a tehéntej, amit a kisborszopik. Amint levegő éri a tejet, bizonyos kémiai változások történnek, amelyek csökkentik táplálóerejét.*

— Itt a gyár szomszédságában többszáz tehenem van — folytatta Ford. — Az istállók mellett építettem egy laboratóriumot, ahol különböző vegyészek kísérleteznek. Erősen hiszek abban, hogy függetlenül tudjuk magunkat a tehentől. *Azokból az anyagokból mi emberek is tudunk minden bizonnyal olyan jó tejet gyártani, mint a tehenek.*

Lépcsőházi különbejáratu elegánsan berendezett kettő egymásba nyíló

modern apartament a korzón

legszebb helyen október 15-ikére kiadó. Cim a kiadóban.

Telefon: 138.

magukat munkakörükből.

Ezután újra kértem, mondja meg részletesebben, milyen találmányokat vár a jövőtől.

— Erre nem tudok felelni. Nyilvánvaló, hogy a nagyvárosok életét át kell formálni. Meg kell oldani a városok központi fűtését, ahol az egész városban minden házat néhány központból fűtenek, el kell tűnnie a városokból a földfölötti és földalatti villamosoknak és autobuszoknak, mozgójárdákat kell létesíteni, amelyen a város minden lakosa ingyen járhat. *Ez talán a városi adók növelését jelentené, de sokkal kevesebb kiadással járna az egyes ember számára, mint amennyi megtakarítást jelent az, hogy nem kell tütem, nem kell villamosra és autobuszra költeni.* Hasonló módon életünkben sok mindent át kell formálni az ésszerűség jegyében. Ehhez fognak bennünket hozzásegíteni a feltalálók.

... Így beszél Ford, lelkesen, szinte möhön, mint egy fiatalember. **W. W. Chaplin.**

Jövő héten döntenek az arad-i husárok ügyében

Arad-város vezetőségének szombat délelőtti ülésén Jac Eugen gazdasági tanácsos beszámolt a husiparosok szindikátusa azon kérelméről, hogy a város függesse fel a hus maximális árait. A gazdasági tanácsos javaslatában arra kérte a város vezetőségét, hogy utasítsa el a husiparosok kérelmét, mert nézete szerint a maximális árak felfüggesztése a husárok emelését vonná maga után. A Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében Seracu Ioan rávilágított arra, hogy a sertés ára élesültyben 4 leiel emelkedett és ezért azt kérte, hogy a sertésárát mérsékelten emelje a város vezetősége. Detesan Ioan a fogyasztók képviselőjében Jac Eugen indítványához csatlakozott. A város vezetősége végül is úgy döntött, hogy az ügyet alapos tanulmány tárgyává teszi, ezért azt levette a napirendről és a kérdésben a jövő héten hozza meg döntését.

Őszi ruhákat, kabátokat

legszebben fest, tisztít

Alexandru **KNAPP** Sándor

modernül berendezett vállalata

gallérokat legszebben fényez

Str. Brătianu 11. 8927 Str. Ep. Radu 10.

MYSLIK HENRICH duda-trió, ének zene és tánc- **október 3-án** estje az aradi színházban 49-5

Kutyakorbáccsal verte véresre áldozatait a gyilkossággal vádolt Luner asszony

„Tobnerné nem vetett véget önkezével az életének,“ — vallják a borzalmas per tanúi

A mödlingi Luner Josefina asszony borzasmas gyilkossági bűnpörének tanúi vallomásukban éles fényt vetnek a Luner-házaspár szerencsétlen családi életére. Josef Richter tanár, a 15 éves Luner Gretl tanítója elmondja, hogy Lunerné lenézte és megvetette a férjét. Egyizben férjére mutatva így szólott hozzá: „Nézz csak meg ezt az embert, hát férti ez?“ A bíróság kihallgatta a 37 éves Ötö Lunert, a vádlott férj fivérét is, aki elmondja, hogy családja nem érintkezett fivérével, amióta az asszonyt eivette feleségül.

Bokoun Therese asszony elmeséli Luner Josefina asszony egyik korábbi cselédleányának, Neupartl Annának a mártíriumát.

— Lunerné kutyakorbáccsal verte véresre a szerencsétlen leányt és sokszor két-három hétig nem engedte ki a házból. A leány az éhezéstől teljesen legyengült és szánalomból több ízben én adtam neki enni.

A következő tanuvallomások során ismét Tobnerné haláláról esett szó. Fischer Mathilde, egy 75 éves nyugdíjas asszony elmondja, hogy amikor Lunernét udvarlójának, Tobner kapitánynak anyja magához vette, a vádlott asszony rövidesen valósággal hataimába kerítette a beteges, idős nőt, akivel rendkívül rosszul bánt.

Elnök: Nem tudom megérteni, hogy Tobnerné akkor miért tartotta magánál a vádlottat.

Tanu: Belső kényszerből, mert a vádlott az idős, idegbeteg asszonnyal elhitette, hogy fia beteggé tette.

Tobnerné „öngyilkosságának“ körülményeit a tanu így adta elő:

— Egyizben Lunerné eljött hozzám és elújságotha: „Szegény Tobnerné hirtelen meghalt“. Valamivel később azt is mondotta: „Azt is meg kell mondanom, hogy Tobnerné agyonlőtte magát“. Erre én azt válaszoltam neki: „Azt, hogy agyonlőtte magát, nem tudtam, de hogy nem saját szántából hagyta itt az életet, azt tudom“.

Elnök: Milyen körülmények készítették önt erre a kijelentésre?

Tanu: Valami hirtelen felismerés: itt valami nincs rendjén.

Elnök: Beszélte Tobnerné ön előtt valamikor is arról, hogy öngyilkos akar lenni?

Tanu: Soha.

Az elnök felolvassa a mentőknek azt a jelentését, amelyből kitűnik, hogy a fegyver helyzete igen feltűnő volt, mert éppen ellentétes oldalon volt az asszony megsebesült testrészének. Ezért a jelentés szerint „az öngyilkosság kérdése nem látszik egészen tisztázottnak“.

Az izgalmas tárgyalást ezután félbeszakították.

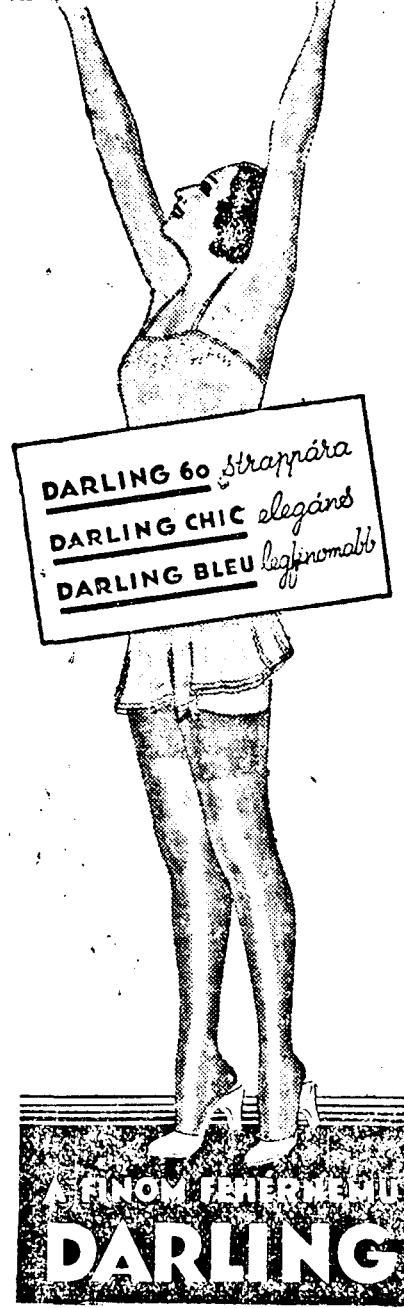
DARLING

AZ ELŐKELŐ HÜLGY HARISNYÁJA

DARLING

AZ ELŐKELŐ HÜLGY HARISNYÁJA

Letartóztattak egy arad-megyei földművest a ghioroc-i rablógyilkosság gyanúsítottjaként

A cuvin-i gyanúsított a csendőrségen beismerte a bűntényt, de Arad-on már visszavonta beismerő vallomását — Bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezték

Ez év nyarán kegyetlen rablógyilkosság történt az arad-megyei Ghioroc községben, ahol ismeretlen tettesek megölték több késszurással özv. Petca Floreané piaci árusnőt. A helyszínen vérfoltos, rozsdás kést találtak, a gyilkos — vagy gyilkosok — felforgatta az egész lakást, de a mai napig sem lehetett megállapítani, mit vitt el onnan. Miután a gyilkosságot csak napok múltán fedezték fel, a nyomok elmosódtak és a nyomozást vezető csendőrség szinte megoldhatatlan feladat előtt állott. Történt az ügyben több őrizetbevétel, azonban konkrét bizonyítékot egyik gyanúsított ellen sem tudtak produkálni és végül is szabadlábra kellett helyezni az összes gyanúsítottakat. Ghioroc-on valahogyan már meg is nyugodtak abban a tudatban, hogy a rablógyilkosság büntetlen marad... a tetteseket nem fog sikerülni elfogni.

Néhány nappal ezelőtt váratlan fordulat történt az ügyben. Jelentkezett a ghioroc-i csendőrségnél Câmpian Nicoae gazda, aki fivére a rablógyilkosság áldozatának és elmondta, hogy aznap egy

Igret Nicolae nevű cuvin-i földműves megfenyegette azzal, hogy megöli őt, éppen úgy, mint ahogyan megölte testvérét, özv. Petcanét.

A bejelentés nyomán Olteanu Alexandru ghioroc-i csendőrőrmester és Frențiu Gheorghe szakaszvezető megindították újból a nyomozást, amelynek eredményeképpen Igret Nicolae őrizetbe vették. A ghioroc-i csendőrségen, ahol kihallgatták a cuvin-i földművest,

Igret teljesen beismerő vallomást tett és elmondta, hogy a ghioroc-i piaci árusnőt azért ölte meg, mert pénzt akart nála találni.

A jegyzőkönyv felvétele után Igret-et Arad-ra hozták, ahol újabb váratlan fordulat történt.

Az arad-i ügyészségen a cuvin-i földműves teljesen megváltoztatta vallomását s ezuttal ár-

tatlanságát hangoztatta, kijelentve, hogy a csendőrségen kényszerítették a beismerő vallomásra szóló jegyzőkönyv aláírására. Az ügyészségről a vizsgálóbírói hivatalhoz került át Igret, akit ismét kihallgattak. Ezuttal az ügyészségen tett vallomását tartotta fenn. Miután a csendőrségen tett beismerésen kívül semmiféle konkrét bizonyíték Igret ellen nem merült fel és ezt a beismerést visszavonta,

a vizsgálóbíró bizonyítékok hiányában elrendelte a cuvin-i földműves szabadlábra helyezését,

amely szombaton a déli órákban meg is történt. A szabadlábrahelyezés dacára a ghioroc-i csendőrség tovább folytatja az ügyben a nyomozást.

Lövedéket találtak egy városi majorban

Popovici David városi főállatorvos a város vezetőségének ülésén beszámolt arról, hogy a lövedékek közelében levő 2. számú városi majorban lövedékeket találtak. A város vezetősége elhatározta, hogy közbenjár a katonai hatóságoknál annak érdekében, hogy megfelelő rendszabályokat fogantossanak a lövöldénél, annak érdekében, nehogy a közeli városi majorban a céllövészeti gyakorlatok alkalmával valakit szerencsétlenség érjen.

BUTOR / KIALLITÁS
VINCZE Butorgyár
 A R A D, Strada Eminescu No. 28.
 Raktáron: Háló, ebédlő kombinált szoba legolcsóbb gyári áron. 3923

FÉLÁRU UTAZÁS BUDAPESTRE
 szept. 27. — október 13., utólagos két és fél pengős vízummal!
 Igazolványok és vasúti jegyek: „EUROPA“ menetjegyiroda (Sándor könyvkereskedés).

HIREK

A „Felsőbbrendű ember”

Sergei Woronoff, a fiatalitási műtétek nagy hírnévre szert tett orosz professzora, most ismét hallat magáról. Woronoff a fiatalítás szencziójával körülbelül tíz évvel ezelőtt kürtölte tele a világot, akkor, mikor a tudomány igazi előharcosai még jobbra nem is tértek magukhoz a lövészárk hangulatából és amikor az általános tudományosság valóságos orgiáját ülte a világon. Woronoff tanár tudományos jelentősége felett megoszolhatnák a nézetek, kétségtelen azonban, hogy nem tartozik azon kutatók közé, akik laboratóriumuk magányában esendben és feltűnés nélkül igyekeznek a haladás segítségére lenni. Woronoff szereti a feltűnést és a sajtónyilatkozatokat. Fiatalitási elméletét és kísérleteit is a nagy nyilvánosság széleskörű bevonásával végezte, egyideig valósággal primadonnaszamba ment majmaival. Akartak élniszerető és sok pénzzel bíró emberek, akik alá is vetették magukat Woronoff műtétjének és kezdetben az önszükségző csodás hatása alatt csakugyan úgy érezték, mintha száz évet fiatalodtak volna.

Az idő azonban kimondta kérelhetetlen ítéletét Woronoff fiatalitási kísérletei felett és a megoperált aggastyánok reményei nem váltak be. Az orosz származású orvos azonban nem az az ember, aki megadja magát sorsának. Woronoff most ismét gondoskodott arról, hogy irjanak róla a lapok. Bécsben és Budapesten jártában a napokban kijelentette, hogy célja egy „Felsőbbrendű ember” csinálni, még pedig olyképpen, hogy egy tízéves gyermeket beolt egy majom mirigyével és ezzel szabályozza fejlődését. Most tehát csupán a tízéves gyermek hiányzik. A sajtó és a közvélemény körében Woronoff újabb kijelentése nagy feltűnést keltett, ezáltal azonban a nyilatkozatnak nem volt meg teljes mértékben a várt hatása. Egyes bécsi lapok holmi „sarlatánságot” kezdtek emlegetni sőt voltak olyanok, amelyek nem átalították Woronoffot egyszerűen „majomkereskedőnek” titulálni.

— Nem vagyok majomkereskedő. Majmokat csak venni szoktam, de nem eladni — válaszolt a vádakra önértéken a megfiatalítás egykori apostola és most egyelőre keresi azt a szülőt, aki hajlandó volna gyermekéből „felsőbbrendű embert” csináltatni. Ilyet nem egykönnyen talál majd. Az emberek előbb-utóbb rájönnek arra, hogy a „felsőbbrendűséghez” nem majommirigyek kellenek, hanem egy-két jó ötlet, olyanok, mint Woronoff ötletei, melyekkel hasznosítani tudja az emberi hiszékenységét. (korda)

— CSÖKKEN A HÖMÉRSÉKLET. Élénk északi és nyugati szél, sok helyen záporosó és zivatar. A hőmérséklet csökken.

— VÁLASZTÓI IGAZOLVÁNYOK KIÖSZTÁSA. Vasárnap, szeptember 27-én a C. Cz és Cs. kezdőbetűsök vehetik át választói igazolványukat a írásblróság földszinti 43-44. számú szobájában.

— BUCURESTI-BE ÉRKEZIK GYÖRGY GÖRÖG KIRÁLY. Belgrádból jelentik: A „Politika” athéni jelentése szerint György görög király október első felében Ankarába utazik Kemal pasa török államió meglátogatására. Innen a görög király Bucuresti-be, majd pedig Belgrádba is ellátogat. Bucuresti-ben Carol király vendége, míg Belgrádban Pál kormányzó-herceg vendége lesz a görög uralkodó.

— Meghalt Liber Endre. Budapest alpolgármestere. Budapestről jelentik: A magyar fővárosnak súlyos gyásza van. Ma délelőtt fél 10 órakor ugyanis az új Szent János-kórházban meghalt Liber Endre alpolgármester, akit a hét végén szállítottak be a kórházba. Évek óta súlyos szív- és gyötörte az alpolgármestert, aki 1896. óta állott a magyar főváros szolgálatában. Halála mély részvétet keltett.

— MEGÉRKEZTEK A ROKKANT-NYUGDIJAK. Az aradi pénzügyigazgatóságra megérkezett a hadlövzvegyek és hadlökkantak nyugdíjának kiutalása. Ezeknek a nyugdíjakkal kifizetését hétfőn reggel kezdik meg. A pénzügyigazgatóság egyben felhívja azon polgárl nyugdíjasokat, akiknek 1936. áprilistól, májusról és júniusról hátralékuk van, hogy a hátralékos összeg átvétele végett már hétfőtől jelentkezzenek a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán.

— CFR—Juventus 4:1 (2:0). Bucuresti-ből jelentik: Szombat délután bonyolították le a CFR—Juventus bajnoki mérkőzést, amelyet a CFR 4:1 (2:0) arányban megnyert. Bogdan II. és Auer mutattak kiemelkedő játékot. Gyenge játék, unalmas mérkőzés, amelyet mintegy 5000 ember unatkozott végig.

— Ulabb harc készül Abessziniában. Port Saidból jelentik: Az Havas-iroda jelentése szerint Goreból érkezett megbízható közlések arról adnak számot, hogy a független abesszin kormány székhelyén — tehát Goreban és környékén — 30 ezer abesszin harcos gyülekezett Ras Desta vezetésével. Az új abesszin haderő rövidesen megtámadja az Addisz-Ababa-ban állomásozó olasz csapatokat. (Rador).

Legyen óvatos!
és csak jó árut vásároljon.

Keresse fel

Rutikay & Botye

speciális fehérnemű és paplan üzletét. 4539

— Eljegyzés. Márton Ilus (Arad) és Grosz Sándor (Bucuresti) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Hiteles pálinka, must

és bor fokmérők nagy választékban

olcsó árban

GARDONYI szaklátszerészénel, Minorita-palota. 4574

— Megölte a gázok egy arad-megyei kúrfuró-mestert. Halálos szerencsétlenségről érkezett szombaton jelentés az arad-i ügyészségre. A jelentés szerint Szucky Ferenc 83 éves kúrfuró-mester az arad-megyei Engelsbrunn községben egy kutban dolgozott. Munka közben a föld mélyéből mérges gázok szálltak fel, amelyek elkábították az idős embert, aki lezuhant és meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt, miután megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Kabát-, kompié-, kosztüm- és ruha-

SZÖVET különlegességek érkeztek

Weisz Sándor

divatruhász, Str. Bratianu 2. 4573

— Kibékülés a ferencváros és Sárosi dr. között. Budapestről jelentik: A Magyar Labdarúgó Szövetség közli, hogy Sárosi dr. és a Ferencváros között létrejött a megegyezés. Dietz Károly ar. szövetségi kapitány Sárosi dr.-t a magyar válogatott csapat tartalékaként jelölte.

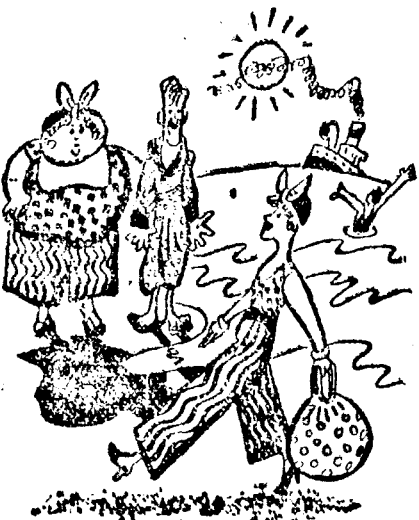
SEBES ILY

ritmikus tornaiskolájában október 1-én megkezdődik a tanítás a szülő iskolai tornatermében. 4556

— Jövahagyták a színházi megállapodást. A város vezetősége mai ülésén jövahagyta azt a szerződést, amelyet Kozma Hugó szinigazgató a Román Ujságírók Szindikátusával kötött és amelynek részleteit már ismertettük.

— Dr. BOROS ERNŐ fogorvos hazaérkezett. Str. Consistoriului 13.

Tulzott aggodalom

— Nézd csak Henrik, ugyanolyan plzsamája van, mint nekem, nem fogsz összelévesztett bennünket...?

BERCZY ILONA

tánciskoláját Bul. Reg. Ferdinand 6. sz. (l. em.) okt 25-én vendégórával ülti meg Taufolyamok okt. 27-én d. u. 6 és este fél 9 órakor kezdődnek. Belratkozás: Duca-ueoa 18. szám. 4-61

Segédszínészi fizetést

ajánlottak fel Szendrey Mihálynak az új szinigazgatók — két hónapra. — Rossz benyomást keltett az arad-i közönség körében Kozmaék eljárása

Ismeretes, hogy a színházat többen pályázták meg és a városvezetés választása Kozma Hugóra esett, ugyanakkor azonban egy a hatóság vezetői, mint a Magyar Párt elnöke határozott formában kérték az új igazgatót, hogy id. Szendrey Mihályt, a színház évtizedeken keresztül volt direktorát feltétlenül foglalkoztassa. Az új igazgató a kérésre készségesen vállalkozott arra, hogy Szendrey Mihályt leszerződtesse, annál is inkább, mert az idős szinigazgató, mint kitűnő művész is mindenkor kedvence volt az arad-i közönségnek. Az ígértét mint tényt vette tudomásul mindenki és városszerte örömmel könyvelték el, hogy a pályázati harc végeredményben személyi harcra nem fajult el és a közönség a jövő szezonban is viszontlátja id. Szendrey Mihályt. Annál inkább meglepetéssel hatott az a tény, hogy az új igazgatók segédszínészi, 3000 leinyi fizetést ajánlottak fel Szendrey Mihálynak. Háromezer leit kaptak mindenkor a segédszínészek s nem pedig a társulat vezető tagjai, amilyen például id. Szendrey is lenne. Ugyanakkor a nevelésesen ható ajánlatot azzal töltötték meg, hogy a fizetést csupán két hónapra tudják nyújtani, arra az időre, amíg a társulat Arad-on játszhat A volt direktor nem kért nagy összeget, csupán haterzer leinyi fizetést, amennyit az ő társulatában a rendszer színészek élveztek. Az új direktorok ajánlata, amely Szendrey képességeinek aláértékelését jelentti, nagyon rossz hatást keltett,

bár a közönség körében is szóbeszéd tárgyát képezi, hogy valamennyi színész tavalyi illetését mélyen leszállították.

ami a társulat tagjai között nagy elkeseredést váltott ki. Nem lett volna szabad a direktoroknak ezt a lépést már azért sem megtenni, mert Szendrey neve évtizedek óta hozzánőtt az arad-i színházhoz, ahol színészi minőségben okvetlenül szükség van rá.

— Ötszázalékkal kevesebb a világ buzatermése a múlt événél. Az amerikai földművelésügyi minisztérium ugyanis 37 buzatermés állam ezévi buzatermését (Oroszország és Kína kivételével) 2938 millió bushelre becsüli, ami a múlt évvel szemben 5 százalékos apadást jelent. A 19 rozstermő állam idej rozstermését viszont 580 millió bushelre teszl. a múlt évi 620 millióval szemben.

— Érzékeny, fájós lábra viselien gummiharinyát, bokasüllyedis ellen használjon talpbetéte, amelyet mérték után is készít: Salvator-cég: P. Avram Iancu 21. Telefon: 441. 4547

— Nincs változás a számlák bélyegzésében. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Különböző téves hírek terjedtek el, mintha a számlák bélyegzésében változás állott volna be egy új miniszteri rendelet értelmében, amely szerint a számlák után 1.4 százalékos proporcionális adót is kell fizetni. A Kamara a híresztelésekkel szemben megállapította, hogy semmiféle új rendelet nem jelent meg és így csak továbbra is 2% ezrelék számlabélyeg és 1 ezrelék repülőbélyeggel látandók el.

— Éveken át székszoruiásban szenvedő egynekél reggel és este egy-egy negyed pohár tetszemes „Ferenc József” keserűviznek kitűnő hatása van, úgy, hogy a bélműködés elrendeződik, a gyomoremésztés élénkül, az anyagcsere fokozódik, aminek következtében a közérzet rendkívül javul. Az orvosok ajánlják.

— Jövahagyták a kéményseprési szabályrendeletet. Popa Gligore városi közigazgatási tanácsos beszámolt a város vezetőségének ülésén arról, hogy a minisztérium jövahagyta az új kéményseprési szabályrendeletet, amelynek értelmében a jövőben a város a kéményseprői kerületeket saját kezelésbe veheti. Egyben bejelentette azt is, hogy dr. Boneu Vasile ügyvédől értesítést kapott arról, hogy ügyfele, Müller József nevében felelőbejelentést tett a Legfelsőbb Közigazgatási Biróságához a szabályrendelet ellen. A város vezetősége úgy döntött, hogy a szabályrendelet ettől függetlenül megjelenteti a város hivatalos lapjában, arról pedig, hogy a kéményseprői kerületeket saját kezelésbe veszi vagy pedig koncesszionálja, legközelebbi ülésén dönt.

Legújabb jelentéseink:

Anglia nem vállal mandatárius hatalmat Abessziniában

Genf-ből jelentik: Eden angol külügyminiszter a Népszövetség főtákarához beadványt juttatott el, amelyben visszatér a mandátumigazoló bizottság döntésére és ismerteti azt a két panaszíratot, amely az abesszin-ügyben az angol kormányhoz érkezett és amelyet a jogi helyzet megítélésekor szintén figyelembe vettek. A beadvány szerint a Nyugat-Abessziniában lakó galla törzsek június és július hónapban arra kérték a gorei angol konzult, hogy járjon közbe annak érdekében, hogy Anglia mandatárius hatalmat vállaljon Nyugat-Abessziniában fölött. Hasonló kérés érkezett a Gambellában levő szudáni angol meghatalmazotthoz is.

Ezekre a panaszíratokra adott válaszában Anglia közölte, hogy az angol kormány abesszin-politikája abból indult ki, hogy vállalni kívánja a Népszövetséggel szembeni kötelezettségeit és ezért nincs abban a helyzetben, hogy a mandátumra vonatkozó kérésnek eleget tegyen.

Július végén Dzsima nyugatabesszini városban zavargások törtek ki a galla- és az amharatörzsek között. Dzsovir szultánja ekkor felkérte a gorei angol konzult, hogy vállalja el Anglia a mandatárius hatalmat Nyugat-Abessziniára felett. Ennek a kérésnek Anglia akkor sem tett eleget, ellenben konzult nevezett ki Dzsima városba, hogy az ott levő idegen állampolgárokat megvédje. A beadvány végül megállapítja, hogy Nyugat-Abessziniában a helyzet továbbra is aggodalomra ad okot.

— A Magyar Párt esti ingyenes román nyelvtanfolyamai. Mint már közöltük, az arad-i Magyar Párt október 5-i kezdettel V. Goldis-ucca 8. szám alatti helyiségében tagjai és azok hozzátartozói részére heti 2 órával (hétfőn és csütörtökön) külön kezdők és külön haladók számára esti ingyenes román nyelvtanfolyamot tart ez évben is. A tanfolyamon résztvevni óhajtok szeptember 30-ig bezárólag bármely hétköznapon déli 12—1 óra között jelentkezzenek a Magyar Párt irodájában (Str. V. Goldis 8.), ahol a részletekre vonatkozólag is felvilágosítást nyerhetnek. (Telefon: 323.)

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris nincs jegyezve, London 15.45, Newyork 308, Milánó 24.20, Amsterdam 207.50, Berlin 123.35, Prága 12.70, Varsó 57.90, Belgrád 7.00, Bucuresți 2.50.

— Mielőtt őszi toilletet készített, minden hölgynek szüksége van egy igazán jó fűzőre. Ne marassa el megtekinteni a Salvator-cég (P. Avram Iancu 21., telefon 441.) fűzőit, melyek minden igényeknek megfelelőek és mérték után is legolcsóbban készülnek. 4546

— Előléptetett pénzügyi tisztviselő. Az arad-i pénzügyigazgatóságnál történt előléptetések során Abrudan Gheorghet, a kivetési pénzügyigazgatóság tisztviselőjét szekciófőnökké léptették elő.

Pénzének ellensége Asszonyom

ha a most utoljára hirdettet selyemvásárunkat elmulasztja!

Jó minőséget vesz áron alul, mert így:

Nyersselyem métere	65 Lei
Selyem-georgette (100 cm. széles)	75 "
Selyem-marquin	93 "
Selyem-jersey	150 "
Selyem-cloqué	150 "
Selyem, arannyal átszővött	195 "
Selyembársonyok	395 "
Prima sima paplan-selyem	290 "
Prima paplan brokát-selyem	360 "
Egy satin selyempaplan	980—1250 "
Egy brokát-selyempaplan	1390 "

(Vállaljuk régi paplanok áthuzását is.)

Kirakati árusítás! Így tehát könnyen szabad betekintést nyer és önmaga konstatálhatja, hogy

Szentgyörgyi selyembombájának átütő sikere van!

— Barna Zoltán dr. előadása a magántisztviselők szakszervezetében. Az arad-i Magántisztviselők és Magánalkalmazottak Szakszervezete előadás-sorozatában vasárnap délután 6 órai kezdettel dr. Barna Zoltán ügyvéd „A munkatörvények új joggyakorlata” címen tart előadást, amelyben különösen a szabadság, a túlórák és a felmondás kérdésével foglalkozik. Az előadást a szervezet Bulv. Regina Maria 18. szám alatt levő helyiségében tartják meg. — Itt írjuk meg, hogy a szervezet ingyenes román és német nyelvtanfolyamai már megkezdődtek. A román tanfolyamokat hétfőn és pénteken, míg a német tanfolyamokat csütörtökön tartják.

Fájós lábuak figyelmébe!
Ludtalpusknak, valamint bokasüllyedés esetében pohelykönyű valódi duraluminból gipszleíyomat után készítünk talpbetéteket.
CONSUM és NLESNIREA-tag.
Lányi orvosi műszer-és kötészeti-Neuman-palota. 4575

Őszi divatujdonságok,
kabdt, kosztüm és ruhaszövetek nagy választékban
SZMUTNY
divatruházban. Str. Metianu 2. 4249

— Öngyilkosság a felsőtemetőben. Szombaton az esti órákban a felsőtemető egyik sírhantján férfiolttestet találtak, melynek fejéből még folyt a vér. A temetőőr értesítette a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre és a halott ruhája zsebében levő igazolványokból megállapította, hogy az öngyilkos Prokopovics József 40 éves férfivel azonos. Prokopovics, aki a rendőrség feltevése szerint az utóbbi időben az egyik szomszédos városban lakott, felesége sírhantján lőtte föbe magát.

Gyári billiárd márványlappal
garantált kivitelben 9.000—13.000 leleért
G. MACBAN-nál, Bireu Central Arad, Str. Eminescu 3. 3949

— Nagy érdeklődés nyilvánul meg a vegetáriánusok vasárnapi előadása iránt. Megírtuk, hogy az arad-i vegetáriánusok vasárnap propagandaelőadást rendeznek. Az előadást vasárnap délután 6 órakor a Kereskedelmi Testület nagyertermében tartja meg az Antialkoholista Liga keretei között Ionescu Capatina, a bucaresti-i „Vegetarismul” című folyóirat szerkesztője. Az előadás címe: „A vegetáriánizmus és antialkoholizmus az egészségügy szolgálatában”. Az előadás iránt Arad-on nagy érdeklődés nyilvánul meg úgy a vegetáriánusok, mint a rokongondolkodásúak körében.

Üzemhelyiség,
5nálló 80 m. hosszú, 14 m. széles szilárd épületben főutvonali autóbusz megálló helytől 5 pernyi távolságra azonnalra kiadó, vagy eladó.
Bővebbet: Str. Onu No. 16. 4597

tarismul” című folyóirat szerkesztője. Az előadás címe: „A vegetáriánizmus és antialkoholizmus az egészségügy szolgálatában”. Az előadás iránt Arad-on nagy érdeklődés nyilvánul meg úgy a vegetáriánusok, mint a rokongondolkodásúak körében.

H. SZIKLAY GIZI tánciskolájában új tánckurzus nyílik kezdők részére,
október hó 2-án, pénteken. Érdeklődés és beiratások egész nap az iskola helyiségében Krispin-terem, Strada Eminescu No. 32. 4600

fejfájás ellen Beretvás partilla!

Menedéket ad az argentinai követség a menekülő spanyol kormány érliaknak

Madridból jelentik: A tagel fronton a helyzet még tisztázatlan. A kormánypárti repülőgépek 15—20 repülőgépből álló rajokban bombázták az ellenséges állásokat. A Toledót ostromló kormánycsapatok erősítéseket kaptak s remélik, hogy rövidesen nagyobb sikereket fognak elérni. Madridban uiabb forradalmi mozgalmat lepleztek le.

A rendőrség több tagja lehetővé tette jobboldali politikusok megszökését.

A forradalomnak Madrid előtt kellett volna ki-törnnie és a jel erre a fogházigazgató meggyilkolása lett volna. Négy rendőrt és több rendőraltsz-tet letartóztattak és őrizetbe vették Llano tábor-nok Madridban élő nővérét is.

Lisszabomból jelentik: Az itteni rádióállomás közli, hogy Jague ezredes csapatai

ma hainalban bevonultak Toledo egyik kül- városába és elvágták a kormánycsapatok összeköttetését Toledo és Madrid között.

Genf-ből jelentik: Del Vayo spanyol kül- ügyminiszter nyilatkozatot adott a Havas-iroda munkatársának, aki előtt megcáfolta az Azana köztársasági elnök meneküléséről szárnyrakelt híreket. A külügyminiszter kijelentése szerint a szombati nap folyamán telefonon beszélt Azana köztársasági elnökkel, aki közölte vele, hogy éppen akkor írta alá Iruyo tárcanélküli miniszter kinevezését.

Buenos-Airesből jelentik: Argentína madridi nagykövete közölte az argentin külügyminiszterrel, hogy azok között, akik a madridi argentin követségen menedéket kértek, van Azana elnök felesége, Prieto belügyminiszter leánya és a kormány több tagja is. A közlés után a madridi nagykövetség és az argentinai hadihaiók utasítást kaptak, hogy nyújtsanak menedéket az arra szoruló spanyol kormányérliaknak.

— Prostatatultengésnél és hólyagtágulásnál igen fontos, hogy a betegnek erőlködés nélkül legyen mindennap könnyű bélürülése, s ez még az öregkorban is egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel biztosan elérhető. Az orvosok ajánlják.

— Elhalasztotta a végleges döntést Arad-város vezetősége a sírgondozás kérdésében. Az arad-i kertészek beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez, amelytől azt kérték, hogy helyezze hatályon kívül azt a határozatot, amelynek értelmében a temetői sírok gondozására csak a városi kertésznek van joga. Jac Eugen a kertészek kérésének megtagadását javasolta. Vulpe Iosif helyettes átmeneti bizottsági elnök azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy a temetői virágok gondozása mennyi hasznot hoz a városnak. Abban az esetben ugyanis, ha ez a haszon nem jelentős, akkor inkább le kell mondani róla, mert 22 adózó ker-tész érdekeiről van szó. Jac Eugen közölte, hogy a temetői virágok gondozása lényegtelen övedel-met jelent a város számára. Az átmeneti bizottság ezután úgy határozott, hogy a kérdést alapos tanulmány tárgyává teszi és levette a napirendről.

A C.A.A. (atléták) október hó 3-án este fél 9 órai kezdettel téli szezonnyitó klubvacsorát rendez

= Lengyelország vasutépítési kölcsönt kap Franciaországtól. A Banque de Pays de Nord és a Schneider-Creuzot-konzern képviselői Varsóba érkeztek, hogy ott a kölcsön folyósításáról tárgyaljanak. A felsősziléziai bányavidéket Gdiniával összekötő vasútvonal további részének kiépítéséről van szó. 600 milliárd frankos kölcsön felvételéről beszélnek.

— Kilenc utasával elpusztult egy angol utasszállító gép a La Manche-csatorna felett. Londonból jelentik: Az Airvail Board légitársaság repülőgépe, amely tegnap délelőtt 12 óra 52 perckor szállt fel a croydoni repülőtérről, hogy Párisba induljon, nyomtalanul eltűnt. A repülőgép 13 óra 08 perckor adta le a legutolsó jelzéseket, melyet az angol parti szikratávírók felvettek. A repülőgépnek délután 4 órakor Párisba kellett volna érkeznie, de nem érte el utjának végcélját. A repülőgép még az esti órákig sem adott életjelet magáról. Attól tartanak, hogy a repülőgép 9 utasával a La Manche-csatornában elpusztult.

Harminczvolcezer Jones

New-Yorkból jelentik: New-Yorkban a múlt évben meghalt egy Jones nevű milliárdos. A boldogult uriember különös híreben állt. Pazar palotában lakott. Nem járt emberek közé és családi viszonyairól senki sem tudott. Amikor meghalt, még pedig végredelet hátrahagyása nélkül, a hatóságok felszólítást tettek közzé az amerikai lapokban, hogy jelentkezzenek Jones Mihály törvényes örökösei. A felszólításnak katasztrófális hatása volt. Nem kevesebb, mint 38.000 Jones nevű egyén jelentkezett, aki mind bizonyítani akaria, hogy rokonságban volt az elhunyt milliárdossal. A newyorki hatóságok még nem döntöttek a kérdésben.

— Lovagias ügy lett egy export-késedelemből. Oradea-ról jelentik: A legnagyobb oradeai exportcégnek: Weisz Testvéreknek főkönyvelője, Izsák Pál és a Credit Român oradeai fiókiának cégvezetője, Heller József között szenvedélyes incidens robbant ki tegnap a bank pénztártermében. A Weisz Testvérek-cég többszáz disznót szállított Prágába és a szállítmány már kint várt a határállomáson, azonban a szokásos pénzügyi formások még nem voltak elintézve. Izsák Pál — miután a Banca Națională-nál elvégezte dolgát — a Credit Român pénztárához látogatott el, ahol tárgyalásokat kezdett Heller Józseffel. Izsák Pál abban a hiszemben, hogy Heller József szándékosan késlelteti az ügy elintézését, heves kifakadásokat tett, amit a pénztáratvezetője erősen visszautasított. Szó szót követett, majd Izsák Pál átugorva az üzleti pulton, inzultálta Helletert. Formális dulakodás keletkezett, amelynek a bank tisztviselői vetettek véget és elválasztották egymástól a harcias ügyfelet és a cégvezetőt. Az ügynek — mint értesülünk — lovagias folytatása lesz.

— Az arad-i Fascio és Dopolavoro f. hó 27-én kezdi meg olasz nyelvű felolvasás-sorozatát, saját helyiségében: Str. Brătianu 11. (Olasz-Román Kereskedelmi Bank). A felolvasás 6 órától 7 óráig tart. Címe: „L'assistenza sociale nelle leggi fasciste”. Belépés díjtalan.

— Állampolgársági bizonyítvány-gyárat léptettek le Cernăuți-ban. Cernăuți-ból jelentik: A hatóságok egy állampolgársági irathamisító bandát fedeztek fel. Tizenhárom személyt letartóztattak, akik közül a legtöbb állami hivatalnok. A letartóztatottak 20.000 lei ellenében bárkinek kiállítottak állampolgársági bizonyítványt. A banda ügynökei az egész országban szereztek ügyfeleket, főként a külföldi üzletemberek soraiban, akiknek érdekeik voltak Romániában. Több mint 100 hamis állampolgársági iratot bocsátottak így ki. A hamis okmányok felfedezésére az egész országot behálózó nyomozást indítottak.

— I-ó-, raizszer, fűzet, táskák Kerpelnél

— MA az alantí gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piața Sf. Sava.
HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8.
KAIN, Piața Avram Iancu.
— HÉTFŐN az alantí gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:
JANKA, Bulevardul Regele Ferdinand.
WEISZ, Piața Avram Iancu.
BERGER, Calea Saguna.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Egyszerű őszi és téli ruhák

Mai problémánk: mit viseljen az ember most, amikor még nincsen tél, még nincsen meg a téli kabát színe pontosan, még nem lehet nagyon melegen öltözködni, viszont nyáriban már nem lehet járni.

Bizony, bizony ez már nehéz kérdés. Abban állapotunk meg, hogy feltétlenül kell valami, ami az átmenetnél segítségünkre lesz. Ez pedig nem lehet más, mint egy kis szövetroha. Nem nagy, csak egy egész kicsi. Amiben mégis az ember kimerészkedhetik az uccára. Persze attól függ, hogy milyen az átmeneti kabátunk, vagy kicsit tegyük függővé a téli színeinktől is, nehogy annyira elüssön, hogy ehhez az egyhez külön accessoirekkel kelljen berendezkednünk.

Ha barnához vagyunk felszerelve, csináltassunk egy barna könnyű szövetrohát, vagy most vannak ezek a spricelt barna, vagy rozsdá alapú szövetek, amik nagyon fiatalosak és jót mutatnak.

Ha ragaszkodunk a szürke színhez, vegyünk egy szürke-fekete csikos szövetrohát, vagy gyapjút, vagy jerjejt és csináltassunk egy ellenkező csikozással díszített ruhát. Ez alkossa az egész ruhát és csak egy piros csavart bőrv legyen rajta.

De nem rossz pl. egy szürke kabáthoz egy szilvakék angora ruha sem. Ez az angora fehér szőreiktől egész szürkének látszik.

A fazonon ne töprengjünk sokat, mert ezek a ruhák a lehető legegyszerűbb fazonban jöhetnek számításba. Ezek majd később nem lesznek gálaruhák, csak úgy mellékesek. Különösen, ha valaki irodába jár, ez azután, ha már kialakult a „téli véleménye”, befoghatja munkaruhanak.

Láttam egy nagyon kedves spricelt őszi ru-

hát, barna alapon, színes behuzásos minta volt, egészen sima, alul kicsit glocknis szoknyával, szeslis derékkal, kicsit, a szokottnál nagyobb bubigalérral. A legnagyobb meglepetésünkre azután a manneken levette a bluznak hitt felsőrészt, ami nem volt más, mint egy kabátka, vagy bolero, ahogy térszik és maradt a szeslis, magasan csukódó derék.

Fekete ruhát most azért nem ajánlok, mert az nem most átmenetre való, nem egyszerű, inkább elegáns és semmiesetre sem irodába való. Azon milder folt meglátszik és ezt hagyjuk inkább későbbre, mikor már az elegáns délutáni ruha gondjaink lesznek.

Mindazonáltal, ha valaki mindenáron már most akar egy feketét, a kezdetnél is csináltatni, akkor azt ajánlom, hogy csináltassanak egy fekete angora ruhát, vagy más magában bolyhos, vagy rojtos anyagut, sima, vagy kissé glocknis aljjal, egy bevágott zsebbel, amibe egy színes muszlin zsebkendő tegyen és fent a nyakat díszítsük egy a zsebkendővel egyszínű begyűrt sállal, vagy oldjuk meg úgy, hogy az anyagból szabassunk közvetlen nyak alatt masnit, amit egy színes, vagy strass-brossal fűzzünk meg.

Hogy az irodai ruhákra visszatérjek, meg kell említenem, hogy szerintem az irodai öltözködés van olyan nagy probléma, mint a vacsorázó ruha pl., mert még a munkahelyeinken is, ha nem is elegánsak, de feltétlenül jól öltözöttnek kell mindig lennünk. Ezért nagyon praktikus, ha a színes gyapjú ruha mellé csináltatunk egy sötét szövetszoknyát, amit mindenféle színes pulloverrel, vagy bluzzal viselhetünk, esetleg készíttessünk a szoknya anyagából egy újatlan melhenyket, ami alá még a nyári bluzainkat is viselhetjük.

MEGNYILT.

Oláh Mihály
angol női divatszalonja

az új Neuman-házban Blv. Reg. Maria 9. I em.
Őszi-téli kosztümök, kabátok, a legkény-
sebb igényeket is kielégítően készülnek.

Divatposta

SZOLID ASSZONY. Ajánlok egy terakott gyapjú, vagy jerjejt ruhát drapp átmeneti kabátjához. Ezt csináltassa meg jumper fazonra, nagy, barna börgomb díszrel és övvel. Az alj legyen sima, elől egy szemberáncsal. Az anyagból vegyen egy kicsit többet és egy steppelt sapkának csináltassa meg egy kiltollal. Barna accessoireket viseljen hozzá. Üdvözlöt.

„TÉL 1936.” Ahogy leirta garderobját, feltétlenül szükséges Önnek most egy kis színes angora ruha. Lehet az lila, terakott, vagy zöld. Később pedig kell majd egy kis fekete klocké, vagy más selyem ruha egyszerű angolos fazonban, azután két vacsorázó. Az egyik legyen egy fekete gyapjúcipke, vagy bársony, a másik, ha lehet szintén fekete, vagy pedig egy finom szolid pl. zöld muszlin bársony egész hosszú, hosszú ujjas, csak hátul kivágott toille. Ez biztosan jól állna Önnek és nagyon elegáns. Üdvözlöt.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 44., küldjék.

HETI ÉTLAP:

HÉTFŐ. Ebéd: Marhahusleves, marhahus tormamártással, diószésza. Vacsora: Velő, tojással, uborka.

KEDD. Ebéd: Burgonyaleves, borjúpörkölt, galuskával, kukorica. Vacsora: Paprikás burgonya kolbászsá.

SZERDA. Ebéd: Paradicsomosleves, gomba rostélyos, rizs, gyümölcs. Vacsora: Szardínia, tea, sajt, vaj.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Köménymagleves, naturszelet, zöldbab, gyümölcs. Vacsora: Vajban karfiol, gyümölcs.

PÉNTEK. Ebéd: Zöldborsóleves, spenót tojással, turós gombóc. Vacsora: Rakott burgonya, gyümölcs.

SZOMBAT. Ebéd: Karfiolleves, rizses libaprólék,

gyümölcs. Vacsora: Libamáj hidegen, Iriss tört burgonya, gyümölcs.

VÁSÁRNAP. Ebéd: Raguleves, kirántott libamell, tökfőzelék, uborkasaláta, almásrétes. Vacsora: Maradék libamáj rizottónak elkészítve, uborka, déli tészta

Etelreceptek:

PAROLT LIBAMELL. Egy lábasban egy egész fej vöröshagymát zsírban megfonnyasztunk, azután beletesszünk egy kis édespaprikát, karikákra vágott sárgarépát és gyökeret, zöldpaprikát és paradicsomot, egy kis babérlevelet, pár szem egész borsot. A nyuzott libamellét picit besózzuk, beletesszük az elkészített szaftba és pároljuk, mindig kevés vizet öntve alá. Mikor puha a hus, kivesszük a lábasból, ha kiszült, szépen leszedjük a csontjáról, elszelleteljük. A szaftot, amelyben főtt, átpasszírozzuk, kis huslevesvel feleresztjük, azután a hust ebbe a lébe beletéve még egy kicsit párolni hagyjuk. Rizzsel, vagy tört burgonyával tálaljuk.

TÖK ELTEVÉSE. Szép, nem túl kemény tököt vásárolunk és besózzuk alaposan. Félóra mulva a sőt kinyomkodjuk belőle és hideg vízben kiáztatjuk. Szitára tesszük, hogy a víz lecsurogion róla. Szélesszájú üvegekbe rakjuk háromnegyed részig és hideg ecetes vizet öntünk rá. Lekötözzük és kidunsztozzuk. Tölen pedig valamivel rövidebb ideig főzzük.

Hasznos tudnivalók:

SELYEMANYAGBÓL izzadságtoltokat úgy távolítunk el, ha a foltot előbb szeszszel benedvesítjük, majd kevés borkősavat hintünk rá, amelyet addig dörzsölünk, amíg a selyem visszanyeri eredeti színét. Végül egy szeszebe mártott rongydarabbal a foltot néhányszor végigdörzsöljük.

Gondolatok a „Roro“-hoz

*

Az új játék, amelynek szabályait nemrég lapunk ismertette meg az aradi közönséggel, rövid idő alatt meglepő érdeklődést váltott ki a játékosok körében, annyira, hogy ma már nemcsak magánházaknál, hanem kaszinókban is a kedvelt játékok közé tartozik.

Most kezdjük csak lassacskán megismerni az új játék igazi szellemét és sok eddig rejtett előnyét, melyeket alábbiakban kísérünk meg kifejteni.

Az új játék partner-nélküli jellege kikapcsolja a sokszor sértő válogatást a jelentkezők közül, a gyengébb játékosok nem rontják el a többiek szórakozását: már három játékos alakíthat egy asztalt, emellett azonban négyen is játszhatnak s főként megszűnnek a viták és nézeteltérések az egymással örökké elégedetlenkedő partnerek között, ami bizony sokakat készített a nemesebb játékok elhagyására az igazán primitív, de legalább partner-nélküli rómi kedvéért.

A játékszabályok oly egyszerűek, hogy formal elsajátításukhoz egy negyedórás kibicelés is elegendő (egfeljebb egy kis „tandíjat” kell fizetni), emellett azonban a gyakorlott és gondolkodó játékos is széles terepet talál fölényének kifejtésére s mindig új finomságokat fedez fel a játékban.

A más kártyajátékoknál gyakran előforduló állandó rossz lapjárás és az ezek nyomán fellépő apathikus érdektelenség s tehetetlenség érzete kizárt, mert akár erős, akár gyenge lapunk van, megfelelő helyes licitálással és játékkal nyerhetünk, vagy legalább is elérhetjük, hogy nem veszítünk, — de mindenestre állandóan érdekes marad a játék mindenki részére, mert a vállalt kötelezettségek mindig arányba és összhangba hozhatók a lap ütőerejével.

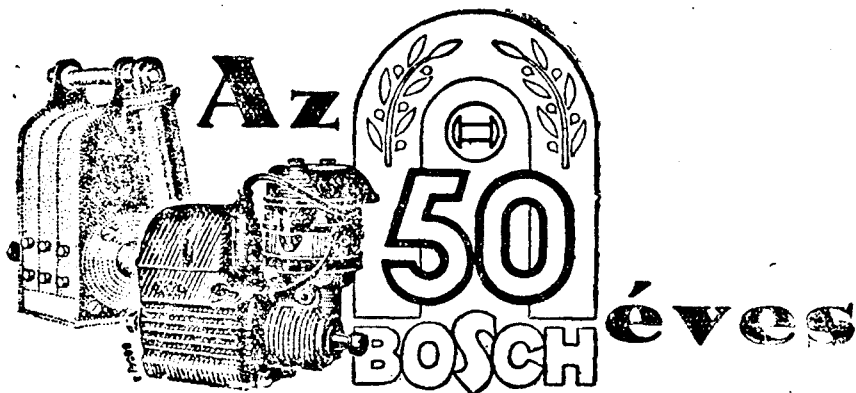
Ez utóbbi körülmény biztosítja a játéknak, — mely egy folyton mozgó érzékeny mérleghez hasonlítható — az igazságosságát, mert az eredmény azon a nyerést jelentő 1—2 ütés-különbözeten múlik, melyet a jó játékos okos megfontolással kihoz a lapból, míg ugyanakkor könnyelmű játékkal másvalaki elveszít. Így nem vagyunk tehetetlenül kiszolgáltatva — mint más játékokban — oly lapoknak, melyekkel csak veszíteni lehet.

A játék változatosságát biztosítja, hogy hol minél több, hol minél kevesebb ütésre játszunk, tehát felváltva homlokegyenest ellenkező célokért küzdünk s lapunkat már kezdettől fogva mindkét szempontból helyesen kell értékelnünk. Fokozza a változatosságot a színeknek másutt ismeretlen rangsora, illetve ütőereje, mely régi kártyások részére is a terra incognita és sok érdekes meglepetésre ad alkalmat. Más játékokban a három melleszín egyenrangú és egymástól független, míg itt az összes színnek egymással mélyreható mechanikus összefüggésben állanak. Az a körülmény, hogy nincsenek benne u. n. „figurák” (pl. alsóban az abszolút, ultimo, tarokkban a négy király stb.) semmit sem jelent, mert eltekintve attól, hogy ezek a legelterjedtebb játékból: a bridge-ből is hiányzanak, az ily bemondások is mindig csak burkolt alakban jelentkező érdemnyiségi kérdések, hiszen tapasztalatból tudjuk, hogy a figura-bemondások rendszerint halmozva fordulnak elő s teljesítésük megfelelő lappal semmi különösebb feladatot nem képez. Éppen úgy nem emeli egy játék érdekességét az sem, ha az adu váltakozó színű, mert a lejátszás technikáját semmiben sem befolyásolja az a körülmény, hogy egyszer pikk, vagy makk, más-kor kőr vagy piros az adu. Az évtizedeken át kedvelt tarokkban például szintén állandóan változtalan az adu.

Az, hogy az új játékban nincsen talon, tehát az összes lapok szerepelnek, fokozza a számítások pontosságát, a joker mindenható szerepe pedig a kombinációk lehetőségét új elemekkel gazdagítja és sokszorosan fokozza.

A „Roro” a szó teljes értelmében a „Sachlichkeit” szellemében valószínűleg meg a ma kommersz-játékát, mert változatosságát s kellemes ütemét nem bonyolult szabályrendszerrel, hanem egyszerű és világos előírásokkal is biztosítja s nem a vak szerencsét, hanem a helyes elgondolásokot és a logikát jutalmazza.

Legközelebb gyakorlati tanácsokkal szolgálunk az érdeklődőknek.

Autóknál alkalmazott BOSCH-féle gyújtási módszer fejlődése következő számokból tűnik ki: Perccenként 150 gyújtó-szíkra volt az első BOSCH-gyújtó teljesítménye és perccenként 30.000 az új GR 8 BOSCH-gyújtóé, mely győzelemre vezetett német, olasz és amerikai versenykocsikat. Sokoldalú kísérletezésnek és tapasztalatnak, valamint lelkiismeretes BOSCH-munkának és az új előállítási anyagoknak köszönhető ez a haladás.

BOSCH

1886: Egyetlen ember a starton!

1936: Műve gőzerővel halad!

Robert Bosch A.-G. Stuttgart

Vezérképviselő Románia részére.

LEONIDA & Co. București és fióklerakatai

BOSCH-KISZOLGÁLÁS,

LEONIDA S. A., BUCUREȘTI • H. DANEK, BRĂȘOV

MÜLLER & LORENZ, SIBIU • ACCUMULATOR, S. A. TIMIȘOARA

Megkerültek a brașov-i Seewald-malom elrabolt gépalkatrészei

Mialatt a zsaroló betörőket keresték, az értékes géprészek a malomárok vizében feküdtek — Ismeretlen zsarolók halállal fenyegették meg a Scherg-gyár vezérigazgatóját

Brașov-ból jelentik: Pár nappal ezelőtt beszámoltunk arról az amerikai izü rablásról és zsarolási kísérletről, mely a brașov-i Seewald-malom és főttestagyránál történt. Mint megírtuk, ismeretlen egyének éjszaka leszerelték s elvitték a malom makaróni-üzemének tésztaformáit. Ugyanakkor névtelen levélben értesítették a gyár tulajdonosát, hogy az üzemalkatrészeket, amelyeknek beszerzése külföldről vámnehézségekre ütközik, 120 ezer lei váltásdíj ellenében hajlandók visszaadni. Az üzem tulajdonosa másnap a gyár kapujára kifüggesztett értesítésben közölte a betörőkkel, hogy *amennyiben 48 órán belül visszaadják az alkatrészeket, megkapják a kért összeget és eltekinthetnek a rendőrségi beavatkozástól.*

Az előirányzott 48 óra letelt és a tettesek nem jelentkeztek. A rendőrség így tovább folytatta a nyomozást és több egyént fogott gyanuba. Azóta közel két hét telt el és az üzem állott, mert a leszerelt tésztaformákat nem tudták pótolni. Ugyáltszik, már szorult a liurok a tettesek nyakán, mert a betörők egyike most névtelenül bizalmasan értesítette a gyár igazgatóját, hogy az alkatrészeket a malom alatt elfolyó patakba, a malomkerekek alá helyezték. Az üzem alkalmazottai a megjelölt helyen teljes épségben meg is találták az alkatrészeket. A tésztaformákat kiemelték a vízből és nyomban fel is szerelték és a gyárat üzembe helyezték.

A rendőrségi nyomozás különben megállapította, hogy az amerikai izü zsarolás értelmi szerzője és főttestese Lőrincz István brașov-i lakos, akinek felesége a gyárban dolgozott. Lőrincz István ellen, aki megszökött a városból, körözőlevelet adtak ki s valószínű, hogy rövidesen sikerül nyomára találni. Büntőtársai kilétének megállapítására tovább folyik a nyomozás.

Az utóbbi időben Brașov-ban és más, ezen a vidéken fekvő városokban, több vagyonos ember fenyegető levelet kapott. A levelekben felszólították a címzetteket, hogy nagyobb pénzüsségeket helyezzenek el megjelölt helyre, arra az esetre azonban, ha vonakodnának a felszólításnak eleget tenni, súlyos következményekkel fenyegették meg őket. Egy sfântul-gheorghe-i jómódu vállalat tulajdonosától ötvenezer leit kértek s az illető a fenyegetéstől való félelmében a pénzt el is helyezte a kijelölt helyen s onnan az el is tűnt. Fenyegető levelet kapott a brașov-i Scherg-gyár vezérigazgatója, Schmutzer Is. A vezérigazgató a rendőrséghez fordult, mivel a levél engedetlenség esetén halállal fenyegette meg. Azóta rendőri védelem alatt áll. A rendőrség a legnagyobb eréllyel nyomoz a fenyegető levelek ügyében. A nyomozás egy Amerikában megjelenő lap cikke alapján indult el. Ez a lap ugyanis azt közölte, hogy egy Silverter Ioan nevű gangszter, aki Al Capone bandájához tartozott és hat hónapot töltött az egyik amerikai fogházban. Kiszabadulása után Romániába utazott, mivel eredetileg sîghisoara-i származású. A gangszter egy szőke nő társaságában utazott el Amerikából. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a zsarolásokat ez az amerikai példákön nevelkedett gangszter követi el.

Hol szálljunk meg?

Arad-on:

HOTEL CENTRAL ARAD.

Tiszta. Csendes. Olcsó.
Garage a szállóban. Tökéletes komfort.

Filléres gyors Bucuresti-be

a román-magyar futballmérkőzésre. A jegy ára oda-vissza 530 lei, szálloda teljes ellátás, meccsjegy, autocár 400 lei. Indulás 3-án este 8 órakor, vissza indulás 5-én este 8 órakor.

Jelelni Arad-on Lőbl hírlapíródában

JAWOL

Sok idegcsillapító szer
létezik, de

„JAWOL“

a maga nemében egyedülálló

Biztosan megszünteti a fejfájást, idegbántalmakat és hülést.

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban.

Fegyvertben a földgolyó

Amerika felkészül...

Az USA a technika és a tudomány minden vívmányát felhasználja a légi fegyverkezésében

Írta: WALDO ROBESON

Amikor 1927-ben egy magas, szőke amerikai fiatalember megérkezett Le Bourgetbe és így szólt: „Lindbergh vagyok, kérek egy Lucky Strikeot”. Coolidge elnököt három ur kereste fel: az amerikai légiflotta három vezetője. Megmagyarázták az elnöknek, hogy a fiatal Lindbergh bravúrja kitűnő alkalom arra, hogy Amerikát „légi-tudatossá” (air-minded) tegyék. Az elnök elfogadta az érveket és azzal lepte meg a világot, hogy hadihajót küldött a fiatal pilótáért.

A Lindbergh-láz hatósági támogatás mellett, többet lendített az amerikai légiflotta ügyén, mint az összes többi propaganda-eszközök. Ezeket sem szabad azonban lebecsülni. Hollywoodban minden évben legalább egy olyan film készül, amely a katonai pilóták aranyéletét ábrázolja valamilyen szép és izgalmas szerelmi történet keretében. A magán-repülőiskolákban és a hadipilótaiskolákban alig tudják a jelentkezőket alkalmassági szempontból megvizsgálni, mert olyan sok a jelentkező. A polgári repülés igen sok pilótát vesz fel. Az Egyesült-Államok területén belül az utasszállító és a posta-repülőgépek száma meghaladja az ezret. Ugyancsak USA-pilóták vezetnek a Pan American Airways gépeit és a jelenleg megszervezett San Francisco, Honolulu, Tokio, Peiping-járat utasszállító gépeit.

Lindbergh maga is résztvevett az amerikai világrepülőhálózat kiépítésében. Berepülte Közép- és Dél-Amerika nagy részét és az ő utmutatásai alapján jelölték ki a hatalmas Pan American Airways utvonalait. A csendesóceáni szigetvilág, Alaska és Észak-Azsia, Kína és a két Amerika repülési szempontból mind az USA birtokában van. USA-pilóták repülnek naponta Alaskától a Tűzföldig és San Franciscótól Kináig a világ háromnegyedrése felett. Ezek a kereskedelmi gépeken igen gyakran magasrangú pilóták vezetik repülnek, hogy tapasztalataikat a hazai katonai iskolákban értékesítsék.

150 repülőgépgyár

1929-ben a Kongresszusban egymástán több képviselő mutatott rá arra, hogy a Philippini-szigetek, a Panama-csatorna és az amerikai partvidék megtartásához és megvédéséhez sokkal nagyobb légi-haderő szükséges, mint amilyen az Egye-

sült-Államok rendelkezik. Azóta többször emelték a légi-fegyverkezés költségvetését és ma már körülbelül 150 gyár ontja Amerikában a hadi repülőgépeket. 1933-ban a 140 millió lakosu Amerika légi felkészültség szempontjából Franciaország és Anglia mögött állott, ma már azonban több mint egyenrangú vetélytárs a nagyhatalmak légi fegyverkezési versenyében.

Panamában, Hawaiban és a Philippini-szigeteken elsőrangú repülőgépbázisokat építettek ki, megszervezték a part- és kikötővédelmet. A határozott vasbeton kikötővédelmi bázisokon messze-hordó légvédelmi ágyuk várják az esetleges támadásokat. A határozott minden egyes szögében egy-egy ágyú áll, ezeket önműködő becélozó-készülék irányítja állandóan a közeledő ellenség felé. Most szervezték meg a kötött léggömborozatokkal való védekezést is és tökéletesítették a léghajós századokat.

A robot-vezette repülőgépet Elmer Sperry, a kitűnő amerikai repülőgépkonstruktor építette a légiflotta és a haditengerészet számára. A géppilóta persze Sperry tervei szerint sem teszi feleslegessé az emberi pilótát. A robot csak különböző villamoshullámok útján végzi azt a munkát, amely különben a pilóták idegeit legjobban próbára teszi. A repülőgépezetésnek is van egy kaptafamunka része, azonban ez a kaptafamunka állandó figyelmet és egy sereg készülék szüntelen szemmelnyitását igényli. Most ezt a munkát megbízhatóbban, gyorsabban és pontosabban végzi a gép, a pilóta csak a nagyobb, váratlan munkák elvégzését kell, hogy vállalja és a gép ellenőrzését. A felszállást, a leszállást, az iránymegadást a pilóta végzi, a robot-gép csak mint egy színpadon szereplő, amelyre a pilóta ráállítja a repülőgépet és a színpadon meghatározott irányba viszi. Amikor a katonai pilóta a robotra is támaszkodhatik, több ideje marad a harcászati teendők végzésére. Harcászati szempontból ezért felbecsülhetetlen értékű a robot, amellyel ma már a legtöbb amerikai repülőgép fel van szerelve.

Igen szellemes készülékkel képezik ki az amerikai hadirepülőgépek géppuskás lövészeit. A géppuska helyén a gyakorlat idején egy gyakorló géppuska van. Amikor egy „ellenséges” gép tűnik fel, akkor a lövész megnyom egy gombot, amely elindítja a géppuska belsejében elhelyezett filmfelvétel-készüléket. A gép filmre veszi az ellenséges gépet. Most a lövész céloz és amikor tüzelni kezd, a filmre ráfényképeződik minden egyes „találat”. A filmfelvétel-gép ugyanis kapcsolatban van egy másik készülékkel, amely az elütés pillanatában kis fekete pontot tol a lencse elé. Ez a fekete pont mutatja a célzás helyességét.

A floridai és kaliforniai repülőtereken igen sok kísérletezés folyik a légitorpedók szárazföldi felhasználásával is. Mint ismeretes a repülőgépek a hadihajókhoz hasonló torpedókat visznek magukkal és ezt, alacsonyan repülve a tenger felett, je-

Sikerült megszereznünk több
finom vonalú, rendkívül szép
eredeti világvárosi
cipőmodellt

4578

meltek után rendezéseket felvesszünk: **Bőrmunkások Szövetkezete**
Arad, Strada Horia 5. (volt Szántay-palota).

A mostanáig elkészült öt repülőgép-anyaahajón kívül még kettőt építenek. Az anyaahajók között vezet a Saragossa, amely 81 gépet szállít fedélzetén. Az anyaahajókon egyedül 450 repülőgép teljesít szolgálatot. A haditengerészethez különben 22 felőrtöltő, 4 bombavető, 8 vadász és 6 műszaki századot osztottak be. A haditengerészet légihaderője tartalékok nélkül 1360 repülőgép.

Az anyaországban 45 század, Panamában 11 század, Hawaiban 12 század, a Philippini-szigeteken 5 század teljesít szolgálatot a szárazföldi hadsereg kebelében. Ezenkívül van a nemzeti gárda 23 repülőszázadaival és az iskola-alakulatok 21 százada. A szárazföldi hadsereghez beosztott repülőgépek száma tehát tartalékok nélkül körülbelül 3200. A légiflotta összlétszáma 4560 gép.

10.000 repülőgép

Háboru esetén számítani kell azonban a sport-repülőkre, az urvezető pilótákra, az utasszállító- és kereskedelmi gépekre. Ha az USA légifegyverkezésének irama nem lassul, akkor 1940-ben a világ legnagyobb légi hatalmassága lehet körülbelül 10.000 repülőgéppel.

Az Egyesült-Államok légi felkészültségének ismertetésénél nem lehet megelégedni egyszerű adatok felsorolásával. Az amerikai pilóták kiképzése és a légiflottánál alkalmazott technikai vívmányok erősen fokozzák a flotta harcértékét.

A világ összes légiflottái közül az amerikaiakban alkalmaznak a legtöbbet a géppilótát, vagy robotot. 1931-ben döntött az amerikai légiflotta vezetősége a géppilóta mellett, miután egy légügyi bizottság több utat tett meg a géppilóta vezetése mellett. A gépet két pilóta vitte fel a levegőbe, majd odafenn, amikor már kétszázötven kilométeres sebességgel vágattak, elhagyták a pilótaülést. A repülőgép nem változtatott irányt, a különböző légnyomásoknak ellenállt, mert a géppilóta elektropulzációs „kezelő” hajszálpontosan igazgatták. A pilóták pedig erősen próbára tették a „gép-kollega” tudását. A bizottság 16 tagja és a pilóták minduntalan helyüket változtatták a repülőgépen, hol a gép végébe csoportosultak, hol a baloldalra vonultak, majd mind elől kuporodtak le, de ez a sok és gyorsan bekövetkező súlyváltozás nem zavarta a robotot, amely minden változást azonnal megérezte és ellensúlyozott.

Harc a légi robot

ejtik. A torpedó, a repülőgép által megadott irányban, most már a tengerben folytatja útját egészen addig, míg bele nem ütközik a megcélzott ellenséges hadihajóba. Ugyanezt a légi torpedót szárazföldi bombaként is fel akarják használni olyképpen, hogy a torpedó vizipropellerét légi propellerre alakítják át. Ebben az esetben is a repülőgép repülési iránya adja meg a torpedó irányát.

Tüzeztűz a levegőben

Az Egyesült-Államok légi fegyverkezése a nehéz léghajók terén felveszi a versenyt Németországgal. Két legnagyobb katonai léghajója az RSz4 és az RSz5, gáztartalma 184.000 köbméter. A két amerikai óriásléghajó 16-16 gyorstűzelőgyüt hord magával (egy fél tüzeztűz), sok nehéz és könnyű géppuskát. A gyorstűzelő ágyuk és a nehéz gépi fegyverek könnyű páncélzatú gondolkodásban rejtőznek, míg a léghajó tetőrézén, szintén könnyű páncéllal borított tornyokban vannak a könnyű géppuskák a felülről jövő légitámadások elhárítására.

Az óriásléghajók és társaik ezenkívül torpedókat és öt-öt könnyű vadászgépet visznek magukkal. A könnyű repülőgépek kampókon lógnak le a léghajók tetejéről, támadás esetén „leejtik magukat” és rárontanak az ellenséges gépekre.

A léghajók minden más téren is a haditechnika legújabb vívmányaival rendelkeznek. Rádiós és televíziós állomásaik képeket is tudnak közvetíteni, így a hadszíntérről felvett pillanatképek másodpercek alatt eljut a hadvezetőséghez.

Következő cikkünk:

SARGA VESZEDELEM A LEVEGŐBEN
(Japán, Mandsukuo és Kína légi fegyverkezése.)

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Október hó 1-én kezdődnek

az aradi Kereskedelmi Liceumban (vot Kereskedelmi Iskola) a Kulturpalota mellett)

TEODOR SELAGIAN

szaknár vezetője mellett

a román és német nyelv- és kereskedelmi levelezési TANFOLYAMOK

Minden tanfolyamok: kezdő, haladó, gyakorló és kereskedelmi levelezési tanfolyamok. Tanítás a délutáni és esti órákban. — Bővebbet: Kereskedelmi Liceumban (vot Keresk. Iskola) a Kulturpalota mellett, földszint, bará, első ajtó d. e. 10-11 és d. u. 6-8 óra között. 4341

SPORT

Radulescu szövetségi kiküldött Dobra játékát figyeli meg a Gloria—Venus-meccsen

A Gloria ellenfele, a Venus csapata, szombat reggel érkezett meg Arad-ra. A bucuresti-i együttes a következő összetételben fog játszani a Gloria ellen:

Ghenea—Sfera, Albu—Barbulescu, Feraru, Gorgorin—Gruia, Humis, Sepi, Petea Valcov, Enea.

A Venus csapatával együtt érkezett Arad-ra Radulescu futballbíró, a válogatott bizottság tagja, aki a Gloria—Venus meccsen megfigyeli a játékosok formáját,

Különösen a válogatott-jelölt Feraru, a Venus középfedezetének és Dobranak, a játékát figyeli meg, mert ezen a meccsen játszottak alapján dől el, hogy Feraru, vagy pedig az őszi szezonban nagy formába lendült Dobra lesz-e a középfedezet a magyarok ellen.

A Gloria—Venus mérkőzés előtt kerül lebonyolításra az USA—SGA alsóosztályú bajnoki mérkőzés, melynek eredménye kihatással lehet az őszi első hely eldöntésére. A megerősített USA a favorit és a gyengeségi periódusban lévő SGA-val szemben a papírforma szerint biztosan fog győzni. Jólátunk is 4:2 arányú USA-győzelem.

Elutazott az AMEFA Cluj-ra

Az AMEFA csapata szombat délután utazott Cluj-ra, Léb nélkül, aki betegsége miatt kényszerül pihenőre. Fried már péntek reggel utazott el Cluj-ra. Az AMEFA összeállítása az Universitatea elleni meccsre a következő lesz:

Sadovschi—Kovács, Csajka—Szurdi, Szabó, Szaniszló H.—Cucula, Praszler, Pernecki, Feraru, Batrin.

Az Intelegerea felhívása a sportegyesületekhez

Az Intelegerea sportegyesület pályavárató ünnepélyének napján, október 4-én, este 9 órakor a gradištei katolikus kör helyiségében ünnepi társasvacsorát rendez, melyre a társegyesületek vezetőségét, tagjait és hozzátartozóit ezúton is szeretettel meghívja az Intelegerea sportegyesület vezetősége.

Egy teríték ára itallal, ruháttal, zenehozzájárással együtt 50 lei. Kérjük a résztvevni szándékozót, hogy a bankettre való előjegyzést az Intelegerea vezetőségének (Grádište, Petru Rares 50.), vagy telefonon az Aradi Közlöny és a Sport és Kritika kiadóhivatalának bejelenteni sziveskedjenek.

Tennisz-világerőlista

Wallys Myers, a kiváló angol „teniszpapa” kiadta 1936. évi világerőlistáját:

Férfiak:

1. Perry, angol.
2. Cramm, német.
3. Budge, amerikai.
4. Quist, ausztrál.
5. Austin, angol.
6. Crawford, ausztrál.
7. Allison, amerikai.
8. Grant, amerikai.
9. Henkel, német.
10. Mc Grath, ausztrál.

A Sport és Kritika

hétfői hat oldalas száma nagy cikkekben számol be a Gloria—Venus, az AMEFA—Universitatea bajnoki meccsek mellett, a nemzeti bajnokság „A”, „B” és „C” csoportjának, valamint a Román Kupamérkőzések vasárnapi fordulójának valamennyi eseményéről. Részletes bel- és külföldi eredmények, pontos beszámoló az arad-kerületi első- és másodosztályú mérkőzésekről, A kitűnő hírszolgálatlal rendelkező közszerepetben álló sportlap valamennyi újságárus bódében kapható.

Minden autósnak
a tartányában

ETHYL KÉK BENZINT

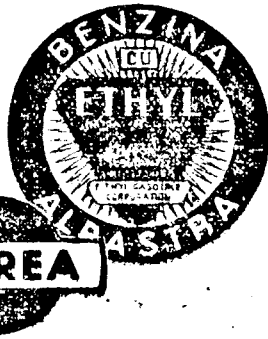
kell tartania.

Ez a benzín, amelyet „1936 típusú benzín”-nek lehet nevezni, az „Unirea” társaság gyártmánya és az „Ethyl Gasolin Corporation” képlete alapján készül.

- Minthogy antidetonáns készítmény, a robbanás lökéseit a minimumra redukálja és a motort kevésbé koptatja.
- Használjon Ethyl kék benzint, a gép gyorsabban vált sebességet, és könnyebben veszi az emelkedéseket.
- Az ár, első pillantásra magasabb, kompenzálódik azáltal, hogy az Ethyl kék benzín literenként több kilométert ad.

ETHYL KÉK BENZIN

1936 ÜZEMANYAGA

Zabalát, az argentin futócsodát nem törte le a berlini kudarc

Tohióban első akar lenni a marathoni versenyen

Helsinkiből jelentik: Zabala, a viághírű argentin marathoni-futó a következőkben felelt az újságírók kérdéseire:

— Állandó edzésben vagyok az olimpia óta, bár az ottani kudarc nagyon lesújtott. Akkor is remek kondícióban voltam és nem is a fáradtság miatt kellett a versenyt feladnom, hanem azért, mert a combomban hirtelen rándulás keletkezett. Dohát nem adom fel a reményt, hogy még egyszer olimpiai bajnok legyek. Még csak 24 éves vagyok, 1940-ben, a tokiói olimpia idején leszek a legjobb marathoni korban. Ott talán még javíthatok a berlini kudarcon.

Ezt olyan szerényen mondja, hogy majdnem meghatódunk.

— Hogyan kezdett sportolni?

— Még iskolásfiú koromban kezdtem el középtávot futni. 1924-ben vettem részt először nyilvános versenyen, tehát 12 éves koromban. Először rövidebb távokon indultam, majd hamarosan fejemtem 3—5—10.000-re. Hat év óta már csak egészen hosszú távokon versenyzem.

— Minek tulajdonítja, hogy a berlini olimpián olyan kitűnő időket értek el a marathoni-ban?

— Nem mondom, a berlini pálya könnyebb volt, mint a losangelesi, de a marathoni eredményeknél nem a pálya a legfontosabb tényező. Sokkal fontosabb az éghajlat, illetőleg az időjárás, de legfontosabb a futó kondíciója. Bár ilyenkor is ki van téve az ember a véletlen balbeseteknek. Ilyen jókondícióju, de szerencsétlen versenyző volt rajtam kívül Berlinben a délafrikai Coleman is.

Mik a legközelebbi tervei?

— Helsinkiből Viipuriba megyek versenyezni, onnan visszamegyek Németországba, ahol résztveszek a berlini marathónon. Október 4-én indulok Bécsben, utána Varsóban. Közben akadna még egy kis üres idő, ezt szívesen felhasználnám arra, hogy Budapesten mérkőzzek Kelelennel valami alkalmas távon. Ez csak az én ötletem, de ha a magyaroknak tetszik, örömmel benne vagyok a dologban. Október végére Stuttgartban van lekötve versenyem. Onnét utazok haza Argentínába, de tavasszal már újra Németországban leszek, hogy folytassam fizikai tanulmányaimat.

Eddig tartott az interjú, amely után kíváncsian vártuk a másnapi versenyt. Zabala valóban kitett magáért. Elejétől vezetve, nagy fölényrel nyerte a 25 kilométeres helsinki kis-marathont, amelyet a kalyopuistói park mellett levő úton rendeztek. Pedig a teljes finn olimpiai hármason kívül, a svéd Enochsson, a tavalyi győztes is indult. Zabala 15:54.5 mp. alatt tette meg az első 5000-at, 32:22 volt a 10.000, 1:05.46 a 20.000 méter ideje.

A végeredmény: 1. Zabala 1:22:50.7 futovonalrekord, régi rekord Isohollo 1:23:25), 2. Tamila 1:23:55.3, 3. Tarkianen 1:24:59.2. 4. Muinonen 1:25:06.8. 5. Kartapalo 1:26:46.4. 6. Enochsson 1:27:22.1.

O A Szablóczky János emlékére alapított oldboy kupa vándordíjáért ma délelőtt 11 órakor a két legrégebbi oldboy-csapat: az SGA öreg ágyúk és a CAA kukások küzdenek a CAA-sporttelepen.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A román állam adósságainak lényeges csökkenését vonja maga után a francia frank leértékelése

A francia kormány intézkedésének kedvező kihatása a román államadósságok helyzetére — Egy közgazdasági szakértő nyilatkozata —

A világgazdaság szenzációját, a francia frank leértékelését országunkban természetesen nyomon követi a kérdés: érinti, érinteti-e ez az esemény a román valuta sorsát és hatással lehet-e Románia állampénzügyi és egyéb érdekeire? Ez a kérdés annyival is inkább előtérbe tolul, mert Románia és Franciaország politikai barátsága mellett, a román állam pénzügyeit nagy részben a párisi piacon bonyolítják le, ahol a román bankélet is hosszú időn át erőforrásokra talált. Általában az a hit volt elterjedve, hogy a lei stabilizálásakor a francia frankhoz volt kötve. Mindezekre a kérdésekre közgazdasági körökből a következő információt kaptuk:

— A francia frank leértékelése a lei külföldi árfolyamait aligha érintheti. Maga a lei stabilizációja az angol fonthoz arányitva történt és amikor az angol fontot leértékelték, ez a lei árfolyamain nem változtatott. Azóta a stabilizált lei árfolyamát a francia frank árfolyamához (1 francia frank egyenlő 6,67 lei) szokták megállapítani, de ennek számos különbözőbb jelentősége. A Banca Nationala a bankjegytartalékok huzamosabb idő óta kizárólag aranyba fektette be, a bankjegyfedezet devizataraléka pedig lényegtelen összeget tesz ki és ennek a kis összegnek valószínűleg csak lényegtelen részét fektették francia frankba. A lei belső vásárlóereje természetesen teljesen független marad a francia frank leértékelésétől.

— Az állampénzügyek szempontjából Romániának nagy előnyt jelent, hogy államadósságai nagy része francia frankra szól és ezek most 30 százalékos csökkenésen esnek át. Hasonló kedvezményt jelentett az államnak az angol font és a dollár leértékelése és ezen a három valután kívül svájci frankban és hol-

landi forintban az államnak aránylag kevés adóssága van. Azokat a tárgyalásokat, amelyek a francia frankról szóló kötvények kamatszolgáltatására vonatkoznak, kétségen kívül megkönnyebbiti, hogy Romániának 30 százalékkal kevesebb terhet kell viselnie. Ami a két ország külkereskedelmi összeköttetését illeti, az a tény, hogy a 30 százalékos leértékelés a francia ipart versenyképesebbé teszi, bizonyára megkönnyíti Romániának Franciaországból való importját. Ezzel szemben a Franciaországba irányuló kivitel természetesen nehezebbé válik. Viszont Románia kivitele gabonában és egyéb cikkekben az utóbbi évek során amúgy is kevésbé gravitált Franciaország felé, úgy, hogy ezen a helyzeten a francia valuta új korszaka nem sok változást jelent.

— Az a kérdés, hogy a három nagy pénzügyi hatalom — Amerika, Anglia és Franciaország — devalvációját, amelyet esetleg a még érintetlen aranyvaluták követhetnek, nem fogja-e maga után vonni a lei leértékelését is, bizonyára nem lesz aktuális. A lei-nek 3,06-os svájci árfolyamát már hosszabb idő óta egy 2,50-es zürichi jegyzés váltotta fel s amint ez tudvalévő, a magánforgalomban ennél alacsonyabb árfolyamokkal is dolgozott. Ebben a magánforgalomban a francia frank alacsonyabb árfolyama bizonyára éppúgy megnyilvánul, amint ez az angol font és a dollár árfolyamánál megnyilatkozott. Egyebekben a lei árfolyamára aligha lesz hatással a francia frank leértékelése. A helyzet az, hogy a kisebb államok a kiviteli prémiumokban, devizaforgalmakban és körülbelül a magánforgalomban, lassanként és félig burkolva, előbb megtették azt, amit Európa és Amerika pénzhatalmasságai bizonyos küzködések után, nyíltan és hivatalosan végrehajtottak.

Beadvánnyal fordult a kereskedelmi testületek szövetsége a pénzügyminisztériumhoz az új bélyegilletéktörvény téves értelmezése ügyében

Az ardeal-i és banat-i kereskedelmi testületek szövetsége sürgős beadvánnyal volt kénytelen a pénzügyminisztériumhoz fordulni egyes pénzügyigazgatóságok — így az arad-inak is — azon értelmezése ellen, hogy a kereskedők és iparosok üzletük körében végzett és számlázott rendes eladásai után ne csak a 0,2 % számlabélyeget és a megfelelő repülőbélyeget tartoznak felragasztani, de ezen felül még 1,4 % impozit proporcionál is, ami 100 leit meghaladó összegnél csak a pénzügyigazgatóságnál készpénzben volna befizethető. A pénzügyigazgatóságok ezt az értelmezést arra alapítják, hogy a bélyegtörvény 1936. április 1-i módosítása alkalmával ahhoz a szakaszhoz, amely a kereskedőknek és iparosoknak az állam, megye s községek részére történő munkavállalásai esetében a számlaösszeg után fizetendő 1,4 %-os illetékről szól, most egy új zárórendelet jött, amely szerint ha ugyanezek az ügyletek magánosok közt jönnek létre, akár szóban, akár írásban, akkor ezek is tartoznak az 1,4 %-ot fizetni.

A pénzügyigazgatóságok úgy értelmezik, hogy a kereskedőnek üzlete körében végzett rendes eladásából eredő számlái is egy szóbeli megállapodás folyományai. Nem veszi azonban ez az álláspontra figyelembe, hogy az régi, mint az új törvényszöveg csak bizonyos kivételes ügyleteket terhel meg és ezek alá nem vonható az üzlet körébe eső rendes eladás, amelyről egy előző szakasz intézkedik és 0,2% impozit proporcionál ir elő és nem veszi figyelembe, hogy az új tordalék-szakasz kifejezetten magánosok közötti hasonló ügyletekről beszél, tehát nem vonatkozik a kereskedők és iparosokra. A törvény minden rendelkezésében elesen és szabatosan ellentétbe állítja ezt a két fogalmat: particulari és comercianți-industriași. Ezeknek az

érveknek az alapján a Szövetség, hogy megelőzze az esetleges zaklatásokat és céltalan jogorvoslatokat, azt kérte a pénzügyminisztériumtól, hogy vagy körrrendelettel utasítsa a hatóságokat a törvény helyes értelme szerinti eljárásra, vagy ha kétség volna a törvény helyes értelme tekintetében, akkor tegye át az ügyet a bélyegtörvény 110. §-a értelmében a minisztérium mellett felállított központi bélyegbizottsághoz értelmezés és kötelező véleményezés végett. A Szövetség megtett mindent, hogy a kérdésben minél sürgősebben döntés jöjjön.

Kifüggesztették az arad-i Munkakamara névjegyzékét

Az arad-i Munkakamara tudomására hozza a magántisztviselőknek, kereskedelmi alkalmazottaknak, munkásoknak, valamint azon kisiparosoknak, akik nem foglalkoztatnak 10 munkásnál többet és nincs 20 lóerőnél nagyobb energiával dolgozó gépük, hogy a Munkakamara a törvény értelmében szeptember 25-től kifüggesztette és közzé tette a Kamara választói névjegyzékét, amelyet október 25-ig tekinthetnek meg a Munkakamara székhelyén az arad-iak, Deva-n a hunedoara-megyeiek, Alba-Iulia-n az alba-megyeiek és Blaj-on a tarnava-mica-megyeiek. Abban az esetben, ha valaki a névjegyzékből kimaradt vagy tévesen írták be, a helyesbitést október 20-ig lehet kérni. Az eziránti kérvények beadására vonatkozóan részletes felvilágosítással a Kamara szolgál.

— Az Angol Bank felévi közgyűlése az elmúlt félév nyereségét 667.301 font, 16 shilling, 8 pennyben állapította meg, amiért 6 százalékos osztalékok szavaztak meg.

Egészségét kellemesen és megbízhatóan megvevőni, azt jelenti, hogy állandóan „Primeros Brilliant Extra Primissima“-t használjon.

A magántisztviselők adója

Nem büntetik meg azokat, akik januárban nem nyújtottak be kimutatást összes alkalmazottaikról

Ismeretes, hogy az adótörvény 52. cikkulusa utolsó bekezdése régebben azt az intézkedést tartalmazta, hogy mindazok a cégek, amelyeknek alkalmazottai vannak, január hónapban kötelesek a behajtási pénzügyigazgatósághoz nyilatkozatot beadni, melyhez egy táblázatot kell mellékelni az összes alkalmazottakról a számukra kifizetett javadalmazásokról. Ennek a kimutatásnak az volt a célja, hogy ezek alapján az összes alkalmazottakra ki lehetett vetni az ugynevezett globális adókat.

A globális adót azonban az 1934. április 1-én életbe lépett új törvény eltörölte és helyette a supra-cota-t rendszeresítette. Ennélfogva, mint azt mi annakidején részletesen kifejtettük, nem volt több értelme annak, hogy a munkaadóktól január hónapban a táblázat benyújtását követeljék, mert hiszen a supra-cota-t, mely a globális adó helyébe lépett, a többi egyenes adókkal együtt hajtják be.

Viszont az új törvény nem törölte el kifejezetten a táblázat benyújtására vonatkozó kötelezettséget sem és ekörül nézeteltérések támadtak. Kétségtelen, hogy semmiféle célja nem lett volna a kimutatások benyújtásának.

Mégis gyakran megtörtént, hogy egyes pénzügyigazgatóságok kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a cégek ellen, akik január hónapban a kimutatást nem adták be. A büntetés pedig elég súlyos, ugyanannyi összegű, mint az elementáris adó.

A jegyzőkönyvek ellen természetesen az érdekeltek jogorvoslattal éltek és arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az új törvény, amikor a globális adót eltörölte, hallgatólagosan a régi törvény rendelkezését hatályon kívül helyezte.

Különben is minden esztendőben a pénzügyminiszter hirdetményben szokta tájékoztatni a közönséget arról, hogy milyen adóvallomást kell benyújtaniok. Az utóbbi két esztendőben a pénzügyminiszteri hirdetmény ezeknek a kimutatásoknak beadását nem követelte.

A jogorvoslat folyamán a pénzügyminiszter most tanulmányozza a kérdést, miképpen lehetne elkerülni azt, hogy a jövőben kihágási jegyzőkönyvet vegyenek fel azok ellen, akik nem adták be kimutatásokat? Eddigi hírek szerint a miniszter legközelebb ebben az értelemben külön rendelkezést ad ki.

— TIZEZER LEIG BÉLYEGBEN KELL LE-RÓNI A REPÜLŐBÉLYEG-ILLETÉKET A pénzügyminisztérium a következő körrrendeletet küldte a pénzügyigazgatóságoknak: A számlák után fizetendő egy ezrelékes repülőbélyeg-illetéket a jövőben nem készpénzben, számla ellenében kell lefizetni, hanem bélyegben kell leróni. oly módon, hogy a bélyeget a számlára ragasszák. Kivételt csak azok az esetek képeznek, amikor a számla után esedékes repülőbélyeg-illeték meghaladja a 10.000 leit. Abban az esetben például, ha egy 12 millió 500.000 leies számláról van szó, ennél a repülőbélyeg-illeték 12.500 leit, így tehát ezt az összeget — mivel a 10.000 leit meghaladja — készpénzben kell kifizetni.

— Eladott arad-i ingatlanok. Taubert József és neje eladták a Str. Războieni 11. számú házat 70.000 leiért Bitang György és nejének. — Hulber Florea eladta az Episcopiei-düllőbeli 1 holdas szántót 5000 leiért Tirszin Györgynének. — Szfanojev Agota eladta a Gai Str. Nouă 200 □-öles telkét 10.000 leiért Nica Craciun és nejének. — Turicu Elekne eladta a Str. Baritiu 21. számú házat Turicu Victoriának 300.000 leiért. — Hagya Stefan és neje eladták a Nyomásköz-düllőbeli 200 □-öles telket 5000 leiért Kelemen Jenő és nejének. — Medve Imre eladta a Str. Const. Brancoveanu 18d. számú házat 10.000 leiért Gherman János és nejének. — Jancsin Stefan elaiándékozta a Str. Numa Pompiliu 36. számú ház fele jutalékát Jancsin Vasile és nejének. — Hoff András és neje eladták a Zimánd-düllőbeli 213 □-öles beltelkes házat 30.000 leiért Szabó Károly és nejének.

Hogyan leplezték le a nagyszabású dollárhamisítást?

Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról a nagyszabásúnak indult dollárhamisításról, amelynek gyanúsítottjait a bucuresti-i rendőrség Timisoara-n tartóztatta le. Kiderült a nyomozások során, hogy hogyan indult el a hamis dollár Romániában. Egy M. J. nevű Amerikában járt férfi eddig még ismeretlen körülmények között megismerkedett Enuica loan volt törvényszéki esgédjegy-zóvel. M. J. júliusban átadott 620 dollárt azzal, hogy a törvényszéki segédjegyző azt értékesítse. Enuica a pénzből 350 dollárt átadott Klopfer Jenőnek és Murgu Petrunak és őket arra kérte meg, hogy helyezték el a valutát. Klopfer és Murgu viszont Bucuresti-ben Schaffer Lászlót kérték meg a dollár továbbítására. Megállapodtak megfelelő jutalékban és Schaffer arra kérte a megbízót, hogy egy-két napot időzzenek Bucuresti-ben, ezalatt ő majd hoz egy vevőt.

A vevő Németh Zoltán dr. volt, akit Schaffer hajtott fel. Bemutatta egymásnak megbízóit és Németh dr.-t, aki átvette a dollárokat és tovább adta egy M. K. nevű timisoara-i férfinak, akinek nevét a nyomozás érdekében nem adják ki. M. K. állapította meg azután, hogy a dollárok hamisak és nyomban visszakövetelte pénzt Németh dr.-tól. Németh összehozta M. K.-t azokkal, akik neki eladták a valutát és együttesen megállapodtak, hogy részletekben visszatérítik M. K. dollárokért kifizetett pénzt.

A megfizetésre azonban nem kerülhetett sor, mert M. K. néhány napi türelmetlen várakozás után levélben felszólította Németh Zoltánt, hogy fizessen, majd pedig amikor ez nem történt meg, a bucuresti-i rendőrségnél feljelentést tett.

Az ügyben ma már csupán Murgu, Enuica és Klopfer Jenő vannak őrizetben, míg a többiek szabadlábra kerültek, miután igazolták, hogy milyen körülmények között kerültek bele a dollárhamisítási ügybe.

BUDAPESTRE

50% vasúti kedvezmény és utólagos 2.50 pengős vizum

szep. 27. — október 14. között.

Igazolványok a 4566

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában

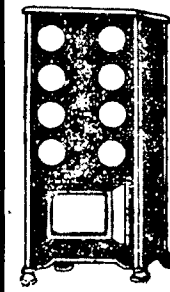
Arad, Minorita-palota.

UJ KÖNYVEK

Mirko Jelusch: „Caesar”. Regényes életrajz. Nincs a világtörténelemnek szereplője, aki Caesar-nál többet foglalkoztatta volna az emberiséget. Talán az egyetlen Napoleon, ha vetekedhetik vele. Ugyazólván minden kor újból átértékeli a saját problémái szempontjából. Monmsen, III. Napoleon, Lamartine — hogy a régebbi, magyarul is megjelent írókat ne említsük és a háború előtti Ferrero foglalkoztak vele, akik valamennyien elért nagy irodalmi sikerüket elsősorban tárgyuknak köszönheték. A mi korunk Caesar életrajzát Mirko Jelusch írta meg. Jelusch művének visszhangja erősebb bármely eddigi Caesar-életrajznál. Eredetileg Németországban jelent meg, ahol már az 50-ik kiadás felé jár. Megjelent továbbá angol, cseh, dán, holland, horvát, lengyel, norvég, olasz, szlovén és most magyar fordításban. Olaszországban azonkívül dramatizálták, Németországban pedig a vakok számára Braille-féle írásban is kiadták. Caesar problémája korunk szempontjából a zseninek, mint politikai vezetőknek a problémája és ezen a ponton ragadja meg Jelusch is a kérdést. Mély történelmi tudás, gyökerig menő lélekelemzés, humánus szellem és tökéletes írói művészet segítette meg az író abban, hogy időálló művet alkosson. Különösképpen kiemelkedő előnye ennek a műnek az, hogy bátran adható az érettebb ifjúság kezébe is. A tömerdek fejezt léleket-ekállító gyorsasággal, drámai képszerűséggel pereg le, a nyelv pedig, kivált a párbeszédekben, monumentális. Mirko Jelusch „Caesar” című műve Gergely Janka kitűnő fordításában, 451 oldalon, Grill történelmi regénysorozat kiadásában jelent meg és ára 172 lel minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a sorozat jegyzékét.

Schidlof német nyelvkönyv magántanulásra olcsó kiadásban. Az új német nyelvkönyv, melyet magántanulás céljából a Schidlof-féle módszer szerint Altai Rezső tanár szerkesztett, magában foglalja az eddig bevált nyelvtanítási módszerek mindegyikéből azt, ami a tanulni vágyó közönségnek leginkább hasznára lehet. Gyakorlati alapon indul, ezért nem zaklatja a tanulót olyan szónagyokkal, melynek hasznát a gyakorlati életben ugysem venné. Körülbelül 1000 szót ölel fel, amely 1000 szó elegendő arra, hogy bármely társadalmi állású művelt ember gondolatait kifejezhesse. A tanulni vágyó közönséget mondatok alkotására, beszélgetésre serkenti, anélkül, hogy terhes írásbeli avagy más feladatok készítésére kényszerítene. Kedves, könnyed társalgási modorban vezeti be a tanulót a német nyelv nehézségeibe és észre sem veszi, mire

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Sok tízezer

megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kgr. fával fűt egy 24 órán át normál szobát

Gyártja: Szántó D. és Fia, Oradea

Consum és Inlesnirea könyvre készpénzárban kapható
Lerakat: Csetey és Seltz vaskereskedés Arad
Eul. Regala Ferdinand 49. 4288

már egész ügyesen ki tudja fejezni kívánságait, gondolatait német nyelven. Nagy előnye a Schidlof-Altai nyelvkönyvnek, hogy latin (magyar) betűkkel van szedve, hogy a tanulni készülők az ismeretlen, új és szokatlan német betűkkel meg ne zavarja. Csak később, a füzetsorozat végén közöl olvasmányokat német betűkkel is, amíg a tanulók a német nyelvvel eléggé megbarátkoztak. Az bizonyos, hogy ez az új nyelvkönyv a legmodernebb és a legjobb eredmény elérésével is kecsegteti a közönséget. Részletes prospectust és mutatványszámot a kiadóhivatal készséggel küld díjtalanul az érdeklődőknek. A Schidlof német nyelvtan (Az 1000 szó levlészertint gyakorlati módszer) papírdobozban 158, vászonkötésben 198 lei szállított áron minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a szótár és nyelvkönyvek teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTER.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik drága apánk temetésén megjelentek és fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló

4570

Kesztenbaum-család.

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 27.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, háztartási és gyógyászati tanácsok. 12: Harangszó. 12.10: Egyházi hangverseny. 12.40: Időjelzés, vízállás, emlékeztető naptár. 12.44: Szórakoztató zenekari hangverseny. 13.30-13.40: Kulturális hírek, sport. 14.40: A hangverseny folytatása. — 14.15: Rádióhírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: A foku órája. 16.00: Táncczene. 19: Időjelzés, időjárásjelentés, aktuálisok. 19.15: A Marcu zenekar hangversenye. 20: Rádiógyetem. 20.20: A hangverseny folytatása. 20.40: Bécsi zene. Utána hírek. 22.05: Énekari hangverseny. 22.30: Hírek. 22.55: Gramofonlemezek. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11-12.10: Róm. kath. Istentisztelet. 12.15-1.15: Évang. istentisztelet. 1.20: Időjelzés. 1.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 3: Hanglemezek. 4: Földművelésügyi rádióelőadásorozat. — 4.50: A rádió szalonzenekara. 5.25: A magyar-osztrák válogatott labdarúgómérkőzés II. félidőjének közvetítése. 6.25: Ének zongorakísérettel. 7: Meteorológiai előadás. 7.30: Szimfonikus zenekar. 8.40: Sporteredmények. 8.50: „A nagy ölelet”. Vidám könyvoldalmak egy helyszíni közvetítés körül hét képen. 10.40: Hírek, sporteredmények. 11: Pertis Pál és cigányzenekara. 12: Komor Géza

Jazz-zenekara. Éjjel 1.05: Hírek. Budapest II. 4-4.50: Táncclemezek. — 5.30-6.10: A rádió szalonzenekara. 7.05-7.20: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 7.30-8: Pannoniai dalok. 8.50-9.50: Magyar Női Vonnosnégyes. 10.15-10.20: Löverseny-eredmények.

Belgrád. 10.30: Istentisztelet. 1: Rádiózenekar. 2.15: Dalok. 7.05: Szórakoztató zene. 8: Gramofon. 8.50: Gramofon. 11.20: Rádiózenekar. 12: Étermi zene.

Milano. 1.20: Kamarazene. 2: Szórakoztató zene. 5: Gramofon. 6.15: Gramofon. 9: Zenekari hangverseny.

Bécs. 9.30: Gramofon. 10.15: Istentisztelet. 12.45: Szórakoztató zene. 2: Osztrák indulók. 4.30: Kamarazene. 7: Tarka zene. 9: Der Bauer als Millionär. Ferdinand Raymond mesejátéka. 11: Hírek. 11.20: Zenekari hangverseny. 12.45-2: Cigányzene Budapestről.

Deutschlandsender. 10: Szórakoztató zene. 11.45: Mozlorgona. 1: Szórakoztató zene. 3.30: Zongora. 5.55: Németország-Csehszlovákia futballmérkőzés II. félidő. 7.10: Szórakoztató zene. 11.30: Orgona. 12-2: Táncczene.

Pozsony. 11.15: Zongoraszámok. 5: Előre nem jelzett közvetítés. 7: Magyar közvetítés. 7.15: Jazz. 11.20: Magyar hírek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 28.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Időjelzés, vízállás, tőzsde, kulturális hírek. 13.40: Vegyes zene gramofonle-

mezek. 14.15: Hírek. 14.30: Könyvnyű zene. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárás. 19.03 A rádiózenekar hangversenye. 20: Rádiógyetem. — 20.20: Az oradea-mare-i „Jandarmaria” énekkarának hangversenye. — 20.40: Énekhangverseny Strauss Richard műveiből. 21.15: Elena Eftimiu felolvasása. 21.30: A Bobescu-négyes kamarazenéje. 22: Időszerű előadás. 22.08: Énekhangverseny. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Dinicu-zenekar. 23.45: Hírek a külföldre. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Ahol „Az ember tragédiája” született. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05-2.30: Országos Postászenekar. Közben kb. 1.30: Hírek. 2.40-3.20: Forrai Miklós kamarakórusa. 3.40: Hírek, érend. 5.15: A rádió diákfelőrája. 5.45: Időjelzés. hírek. 6.25: Az 1. honvédegyalgezered zenekara. 7.15: A kisiparosság reklámésközei. 7.30: Cigányzenekar. 8.30: P. Bangha Béla dr. előadása. 9: Budanovits Mária énekel zongorakísérettel. 9.35: Hírek. 9.55: Hanglemezek. 11: Időjárásjelentés. 11.05: M. H. Schütz észt hegedűművész. — 11.45: Bohrandt-Weidinger-szalonzenekar. Éjjel 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.15-7.40: Az 1. honvédegyalgezered zenekara. 7.45-8.15: Német nyelvtanítás. 8.20-8.55: Zeltner Jenő zongorázik.

Belgrád. 1: Rádiózenekar. 2.15: Dalok. 6.20: Szórakoztató zene. 7.10: Rádiózenekar. 9: Operaközvetítés. (Címét a műsor nem jelzi).

Breslau. 6: Gramofon. 7: Gramofon. Reggeli zene. 9.30: Szórakoztató ze-

ne. 11: Könyvnyű zene. 1: Déli hangverseny. 5.20: Zongora. 6.10: Szórakoztató zene. 9.10: Tarka est. 11.30: Rádiózenekar. Bécs. 8: Torna. 8.25: Gramofon. 11.25: Paraszttzene gramofonon. 1.20: Szórakoztató lemezek. 2.10: Operalemezek. 3: Csajkovszkij: Zongoraverseny No. 1. 5.05: Kamarazene. 6.15: Hangosfilmlemezek. 9: Burgenlandi közvetítés. 10: Kamarazene. 11.10: Szórakoztató zene. 12.15: Szórakoztató zene. 12.45-2: Táncclemezek. Milano. 12.40: Szórakoztató zene. 1.15: Gramofon. 2.10: Szórakoztató tánc. 8: Szórakoztató zene. 9.40: Éjjeli tánc. Komlári operettje.

KEDD, SZEPTEMBER 29.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, gramofonlemezek, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Időjelzés, vízállás, tőzsde, kulturális hírek. 13.40: Déli hangverseny. Mia Braia és P. Alexandru énekszámával. 14.15: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Hírek. 19: Időjelzés, gábonatőzsde. 19.04: Vegyes zene gramofonlemezek. 20.10: Rádiógyetem. 20.30: Kézzongorás hangverseny. — 21.05: Aktuálisok. 21.10: Petre Munteanu énekhangversenye. 21.30: „A német ifjúság”. 21.45: A rádiózenekar hangversenye. 22.30: Hírek, sport. 23.55: Szórakoztató zene. 23.45: Hírek a külföld számára franciául és németül. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Az ószl divatrol. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Hanglemezek. Közben kb. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés. 2.30: Neogrady-

